

VAKOK VILÁGA

LXXXII.
évfolyam
7. szám

2021/7

A Bodor Tibor Kulturális Egyesület és a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége a városligeti Vakok Kertjébe nyári piknikre hívta a felolvasókat, akik a hangjukat adják a hangoskönyvekhez. A résztvevőket Puskás Kata Szidónia, a BTKE elnöke, dr. Nagy Sándor, az MGYOSZ elnöke és dr. Nagyné Berke Mónika, az MGYOSZ szolgáltatásvezetője köszöntötte.

 MAGYAR
VAKOK ÉS GYENGÉNLTÁTÓK
ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE

Tartalomjegyzék

- 3 Második születésnapját ünnepli a Távszem
- 4 Olaszországi delegációval tárgyalt az MVGYOSZ vezetősége
- 5 Használna önvezető autót? – Töltse ki a PASCAL projekt kérdőívét!
- 7 EU fogyatékosügyei stratégia 5 – egyenlő esélyű hozzáférést az egészségügy és az oktatás területén
- 10 Beszámoló az Együtt a jövőnkért márciusi alkalmáról 1. rész
- 13 Pályázati felhívás novella, humoreszk, szatíra írására – Romhányi József születésének 100. évfordulója alkalmából
- 16 „Úgy nem megy, ha nekem nem okoz örömet”
- 19 Kapitány a fedélzeten 13. rész
- 23 Ézsiás László: Boglári bordal
- 23 Szöllősi Bernadett: Mindig kell
- 24 Ingyenes szakképzés, nyelvvizsga-amnesztia – változtak a fontosabb oktatásügyi jogszabályok
- 26 Nyári webshop-kínálat négy lábúaknak
- 28 Okosmorzsaparty – Friss hírek az IKT eszközök világából
Egy scam (átverés) naptár kamu eseményének és értesítéseinek kezelése
- 29 Évforduló az erdőben
- 30 Rózsa Dezső: Balaton
- 31 Áprily Lajos: Taníts meg Uram
- 32 EU fogyatékosügyei stratégia 6 – A szabadidő és a biztonság közös jogunk
- 35 Fókuszban a gyengénlátó diákok – Együtt a jövőnkért április 1. rész
- 40 AtoMol – Interjú dr. Szombati Zsigmondné Pannival
- 44 A Kiskunsági Nemzeti Parkban, a Rákos vipera központban és a nemzeti park területén
- 47 Indonéziában jártam 1. rész

Második születésnapját ünnepli a Távszem

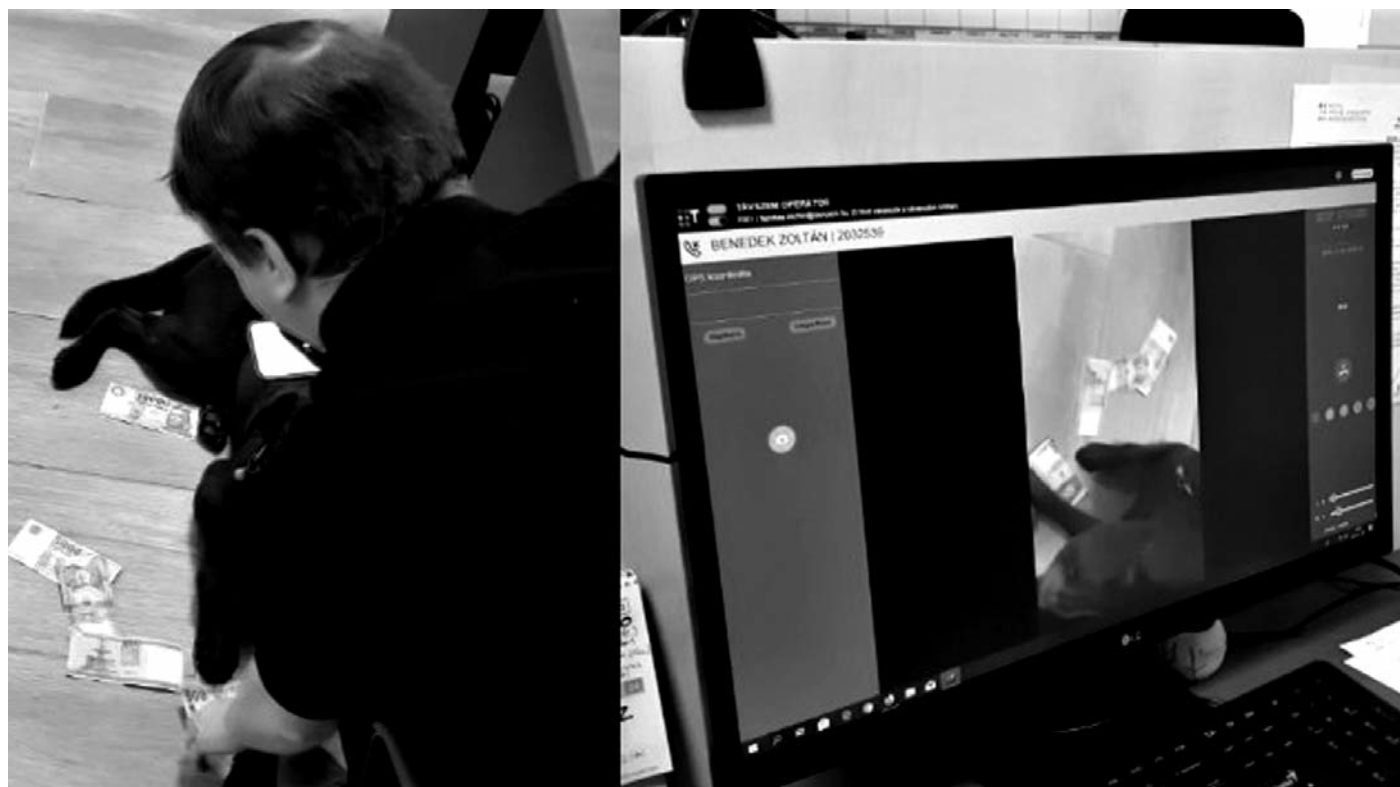
Pontosan két évvel ezelőtt, 2019. július 16-án kezdte meg nyilvános működését a látássérült emberek számára távoli segítségnyújtást biztosító szolgáltatás, a Távszem. Az MGVYOSZ által fenntartott szolgáltatás éjjel-nappal folyamatosan elérhető, és közel 1300 látássérült felhasználónak nyújt segítséget a mindennapokban.

A Távszem alkalmazás egy okostelefon vagy táblagép segítségével kapcsolja össze a vak vagy gyengénlátó felhasználót az ép látású operátorral, aki a távolból, a látássérült személy okoseszközének kamerája segítségével lát helyette és szóbeli kommunikációval segíti a felhasználót a szükséges információk megszerzésében.

A távoli segítséget az év minden napján olyan operátorok biztosítják, akik egy 270 órás komplex képzésen sajátították el a szolgáltatás alapjait, valamint az ügyfelek személyiségi jogainak védelmét garantáló készségeket és tudásanyagot.

A szolgáltatást igénybevevők értékelései egyértelműen bizonyítják, hogy a Távszem beváltotta a hozzá fűzött reményeket, hiszen az elmúlt két esztendőben a felhasználók 84%-a elégedett volt a rendszerrel, ami összességében 4,4-es átlagot jelent az ötös skálán.

A születésnap kapcsán – a statisztikát böngészve – ugyancsak meglepő, sőt, az eredeti várakozásokat messze felülmúló számokkal találkoztunk. A szolgáltatás keretein belül 24 hónap alatt 16923 hívást kezdeményeztek a

felhasználók és 49654 percet, azaz csaknem 828 óranyi segítségnyújtást vettek igénybe. A leggyakoribb hívásidő egy-két perces, de nem ritka a tíz-, sőt akár a húszperces segítségnyújtás sem. Természetesen a hívásidő függ a segítségnyújtás típusától, hiszen nem mindegy, hogy egy elektronikai eszköz beüzemelése, gombjainak ismertetése miatt hívják a Távszem-operátort, vagy orvosi papírok, üdvözlőkártyák, posta, naptári bejegyzések felolvasása miatt, esetleg útbaigazítást, helymeghatározást kérnek egy-egy számukra ismeretlen helyen a látássérült felhasználók.

A munkatársak többek között segítettek már a kirándulóhelyeken turistajelzések leolvasásában, ajándékok kiválasztásában, olvastak fel összeszerelési útmutatót, majd figyelmesen végigkísérték a szerelési folyamatot. Az operátorok gyakorta keresnek termékeket is az áruházak polcain az ügyfelek számára, mivel a polcok kínálata az új termékek bevezetése és a vásárlást befolyásoló marketing szempontok miatt rendszeresen változik. A számítógépek képernyőjén, az akadálymentesítés szabályait mellőző weboldalakon lévő captcha-kód (nem vagyok robot) felolvasása legalább olyan gyakori kérés, mint a JAWS visszakapcsolása vagy újratelepítése, a ruhadarabok szín, minta, illetve méret szerinti ismertetése vagy éppen az élelmiszerek, gyógyszerek lejáratí idejének beazonosítása.

A szolgáltatás igénybevételéhez nincs szükség másra, csak a fentebb írt okoseszközre, internetre, egy regisztrációra, valamint a látássérülést igazoló dokumentumra. A regisztrációt követően az ingyenes Távszem szolgáltatás az év minden napján, a nap 24 órájában elérhető a látássérült felhasználók számára.

A Távszem szolgáltatást Pusztai Mihályné, püspökladányi lakos hívta a legtöbbször az eltelt két év során, szám szerint 691 alkalommal, aki a rendszer további népszerűsítése érdekében ahhoz is hozzájárult, hogy mint „Távszem-rekordert” a kétéves eredményeket összegző cikkünkben név szerint megemlítsük.

Hegedűs Katalin kommunikációs munkatárs

Olaszországi delegációval tárgyalt az MVGYOSZ vezetősége

A Nyugati pályaudvaron zajló felújítási és karbantartási munkálatok keretében megkezdődött az utascarnok és a peronok látássérült utasok számára történő akadálymentesítése. A munkálatok megkezdésére a taktilis burkolatokat gyártó cég képviselői is Magyarországra látogattak és az MVGYOSZ vezetőivel is megbeszélést folytattak.

A pályaudvaron a taktilis vezetősávokat és veszélyre figyelmeztető jelzéseket az olasz JKJ utólag telepíthető termékeiből alakítják ki.

Ez alkalomból hazánkba látogatott a gyártó képviselője, Mariano Iervolino, hogy megtekintse a telepítés kezdeti fázisait és megbeszélést folytasson a hazai forgalmazóval a felmerülő műszaki kérdésekről. A június 22-ei bejárás és szakmai egyeztetésen az MVGYOSZ képviselőjében Németh Orsolya szakmai vezető és Erhart Péter akadálymentesítési szakértő vett részt, akik már ki is próbálták az első jelzéseket.

A bejárás jelen volt Giuseppe Fornaro, az olasz vakok szövetsége (UICI) technológiai fejlesztésekért felelős szakértője is, aki az elmúlt években tanácsaival segítette a JKJ okos taktilis elemeinek kifejlesztését. Délután az olasz gyártó által kidolgozott rendszerhez szükséges „okos fehérbot” továbbfejlesztéséről az Óbudai Egyetemen létrehozott Ariadne Vakvezető Rendszer fejlesztőivel, dr. Kutor Lászlóval és Mezei Miklóssal tárgyaltak a JKJ, az UICI és az MVGYOSZ képviselői.

A delegáció június 23-án az MVGYOSZ irodájában is látogatást tett, ahol dr. Nagy Sándor elnök és dr. Nagyné Berke Mónika szolgáltatásvezető mutatta be a szövetség tevékenységeit és innovatív szolgáltatásait. Ezt követően az UICI képviselője is bemutatta a szervezetet, amely az MVGYOSZ-hez hasonlóan 22 tagedgyesülettel rendelkezik és szintén 2018-ban ünnepelte fennállásának centenáriumát.

A JKJ és a szövetségek képviselői együttesen nyilvánították ki szándékukat a jövőbeni szorosabb együttműködésre a vak és gyengénlátó emberek minél önállóbb életvitelének támogatása érdekében.

A szakmai programok mellett az olasz vendégek ellátogattak többek között a városligeti Vakok Kertjébe, megismerkedtek Budapest néhány nevezetességével, valamint a magyar gasztronómia egy-két különlegességével is.

Németh Orsolya szakmai vezető

Használna önvezető autót? – Töltse ki a PASCAL projekt kérdőívét!

Az önvezető autók fokozódó elterjedése folyamatosan foglalkoztatja a közvéleményt. Sok látássérült ember is lát bennük lehetőséget, ugyanakkor legalább ennyien vannak, akik idegenkednek tőlük. Egy nemzetközi kutatásban most az ön véleményére is számítanak.

Mennyire vagyunk tisztában az összekapcsolt és önvezető járművek működésével? Milyen elvárásaink vannak velük szemben? Készek vagyunk-e arra, hogy ilyen autókat vezessünk, vagy arra, hogy ilyen járművek szállítsanak bennünket? Ezek a járművek jelentik a közlekedés jövőjét, ami nagyon is közel van. A kihívás már megjelent, a kormányok, a hatóságok, a gyártók és a fogyasztók egyaránt szembesülnek vele.

Az MVGYOSZ az Európai Vakok Szövetsége (EBU) tagjaként, együttműködő partneri minőségben csatlakozott a PASCAL projekthez, melyet egy

tizenhárom tagú nemzetközi konzorcium valósít meg, köztük több egyetem, közlekedési vállalat és műszaki fejlesztésekkel foglalkozó szervezet. A projekt célja, hogy egy komplex műszaki, politikai, jogi és gazdasági ajánlást dolgozzanak ki az önvezető és összekapcsolt járművek jövőbeni alkalmazásához. Az erre irányuló kutatás során különös figyelmet fordítanak az európai polgároknak az önvezető járművekkel kapcsolatos ismereteinek és az irántuk való nyitottságának feltárására. Ennek érdekében kérdőíves felmérést végeznek, amely magyar nyelven is elérhető, így a téma iránt érdeklődő magyar állampolgárok, köztük a látássérült személyek is, kinyilváníthatják véleményüket és megfogalmazhatják igényeiket vagy félelmeiket az önvezető autók elterjedésével és használatával kapcsolatosan.

A kérdőíves adatgyűjtés 2021. szeptember 3-ig tart. A magyar nyelvű online kérdőív az alábbi linken tölthető ki:

https://www.soscisurvey.de/CAV_survey/?q=VI_hun

A Horizon2020 program keretében megvalósuló, önvezető járművekkel kapcsolatos projekteket bemutató sajtóközleményben Guillaume Gronier, a PASCAL projekt koordinátora így nyilatkozott: „Célunk egy olyan iránymutatás elkészítése, amely segíteni fogja az összekapcsolt és önvezető járműveknek a társadalomra, a jövő járművezetőinek képzésére és az utazókra gyakorolt hatásainak jobb megértését, valamint a döntéshozóknak is segítséget nyújt az összekapcsolt és önvezető járművek bevezetése folytán kialakuló új közlekedési módokra történő áttérés koordinálásában. A projekt nemcsak az összekapcsolt és önvezető autókban utazók és az ilyen járművek közelében lévő személyek közötti kapcsolatra és viselkedési módokra koncentrál, hanem az új technológiának az emberek jólétére, életminőségére és esélyegyenlőségére gyakorolt hatásait is vizsgálja, több szakterület, mind a humán, mind a technológiai tudományok eszközeit is felhasználva. Mindez annak érdekében történik, hogy felmérjük a közvélemény nyitottságát és hozzáállását, elemezzük és értékeljük aggodalmaikat, számos tényleges körülmények között folytatott próba során, a már működő gyakorlatok alapján, lehetséges forgatókönyveket modellezzünk, szimuláljunk és innovációk után kutassunk.”

Bár az Európai Unió több országában és az USA-ban is zajlott már olyan felmérés, amelyben a megkérdezettek jelentős hányada számolt be várakozásairól vagy aggodalmairól az önvezető járművek megjelenése kapcsán, a témát széles körben, európai léptékben vizsgáló kutatás mindezidáig nem készült. Éppen erre vállalkoznak a PASCAL projekt megvalósítói, a felmérések eredményeinek felhasználásával pedig iránymutatást és tanácsot kívánnak adni a kormányoknak és a gyártóknak stratégiai döntéseik meghozatalához.

Németh Orsolya szakmai vezető

EU fogyatékosügyei stratégia 5 – egyenlő esélyű hozzáférést az egészségügy és az oktatás területén

Mit tesz az Európai Unió azért, hogy a fogyatékossgal élő személyek ugyanolyan eséllyel jussanak hozzá az egészségügyi szolgáltatásokhoz és a minőségi oktatáshoz, mint mások?

Cikkünkben áttekintjük, hogy mit és milyen mértékben kell még fejleszteni a tagállami és az uniós jogrendszerben a vágyott célok eléréséhez.

„A fogyatékossgal élő személyeknek joguk van a jó munkahelyi körülményekhez, az önálló élethez, az esélyegyenlőséghez, valamint ahhoz, hogy teljes mértékben részt vehessenek közösségük életében. Mindenkinek joga van a korlátok nélküli élethez. Közösségként pedig kötelességünk, hogy másokéval azonos alapon biztosítsuk a társadalomban való teljes körű részvételüket.” (Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke)

Sorozatunk előző részében körbejártuk, hol mutatkoznak hiányok a szociális rendszerekhez és a jogvédelemhez való hozzáférés területén. Most azt nézzük meg, hogy az oktatás mint a szegénység elkerülésének és az inklúzió megteremtésének egyik legfőbb eszköze, illetve az egészségügyi szolgáltatások mint a megelőzés és a rehabilitáció garanciái, mennyiben váltják be a hozzájuk fűzött reményeket.

Oktatás – verseny a körülményekkel

Annak ellenére, hogy a technológia területén soha nem látott fejlődés tapasztalható, a fogyatékossgal élő tanulók esetében továbbra sem ritka, hogy hátrányokat kell elszenvedniük. Különösen igaz ez a láthatatlan fogyatékossgal élőkre, a hiperaktív, az autizmus-spektrumzavaros vagy a hallássérült tanulókra.

A legtöbb tagállamban, így Magyarországon is jogszabály deklarálja, hogy az iskoláknak biztosítaniuk kell az inkluzív oktatás feltételeit. Ennek megvalósulását Magyarországon azonban sem az érintett tanulók, sem szüleik, sem azok a pedagógusok nem érzik, akiknek a vállára – az elégtelen utazópedagógusi rendszer és a hiányzó eszközpark okán – a fogyatékossgal élő tanuló integrációjának terhe nehezedik. Emiatt pedig több, amúgy tehetőseges fogyatékossgal élő tanuló hagyja el idő előtt az iskolát, és közülük kevesebben szereznek szakmát vagy diplomát. Sok tanulót a kényszer vezet olyan speciális iskolákba, amelyek szakképesítést adnak ugyan, de ezt vagy egyáltalán nem tudja felhasználni az érintett, vagy – a nem elégséges színvonalú oktatás miatt – tanulmányait a későbbiekben sem tudja folytatni. Nem ritka az sem, hogy a tanuló amiatt, hogy az iskolában az oktatásához szükséges eszközök nem állnak rendelkezésre, magántanulóként kényszerül tanulni.

A COVID-19 világjárvány még jobban ráirányította a figyelmet arra, hogy mekkora szükség van az inkluzív és mindenki számára hozzáférhető távoktatási rendszerek kidolgozására.

A megalapozott tudás megszerzéséhez stabil oktatási színvonalra, a munkaerőpiacon való elhelyezkedéshez pedig megalapozott tudásra van szükség. Emiatt az uniós menetrendben a kora gyermekkortól tartó köznevelési és oktatási inklúzió kiemelt szerepet kap. Több kapcsolódó kezdeményezés, például az „Utak az iskolai sikerhez” program, külön hangsúlyt fektet a speciális nevelési igényű tanulóakra.

Az Európai Ügynökség a Sajátos Nevelési Igényű Tanulókért és az Inkluzív Oktatásért egy olyan független szervezet, amely a tagállamok oktatási minisztériumait összefogva gyűjti össze a speciális nevelési igényű tanulók fejlesztéséhez szükséges jó gyakorlatokat és bevált szakpolitikai intézkedéseket. Az anyagokat később egységesítve átadja az Európai Bizottságnak azért, hogy be tudják ezeket építeni az uniós oktatási szakpolitikába, az EU gyermekjogi stratégiájába és a gyermekjogi garancia egyéb anyagaiba.

A tagállamoknak több lehetőségük is van az oktatási inklúzió elősegítésére. Az Erasmus+ program, az Európai Szolidaritási Testület, illetve a kohéziós politika és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz több lehetőséget is nyújt az egyes költségek fedezésére és a jó gyakorlatok cseréjére, a korszerűsítési programban pedig az iskolák épületeinek akadálymentesítésére is mód nyílik.

Az Európai Bizottság:

- 2021-ben kiadja a kora gyermekkori nevelés és gondozás terén fennálló befogadás eszköztárát, amely külön fejezetet tartalmaz a fogyatékossgal élő gyermekekről

- támogatja a tagállamokat tanárképzési rendszereik továbbfejlesztésében, hogy le lehessen küzdeni a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásában jelentkező pedagógushiányt és fejleszteni valamennyi oktatási szakember kompetenciáit az osztálytermi sokszínűség kezelése és az inkluzív oktatás kialakítása érdekében

- az Európai Iskolák Igazgatótanácsának tagjaként támogatni fogja az oktatási támogatásról és az inkluzív oktatásról szóló cselekvési terv végrehajtására irányuló fokozott erőfeszítéseket, amelyek az akadálymentességre és az észszerű alkalmazkodásra, a tanterveknek a fogyatékossgal élő tanulók igényeihez való igazítására (pl. az oktatás folytatását nemzeti szinten lehetővé tevő alternatív érettségi bizonyítványok), valamint a tanárok számára az inkluzív oktatás területén nyújtott képzésekre összpontosítanak.

felkéri továbbá a tagállamokat az inkluzív iskolák fejlesztésére és az inklúzió CRPD szerinti biztosítására a támogatott tanulás előmozdítása érdekében.

Egyenlő esélyű hozzáférés az egészségügyben – Mit tehetünk, hogy jobb legyen?

Annak ellenére, hogy az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés, a megelőzéshez és a rehabilitációhoz való jog mindenkit megillet, négyszer több fogyatékossgal élő személy panaszkodik a szolgáltatások hozzáférhetőségének hiányáról, mint a nem fogyatékossgal élők. A hozzáférést a távolság, a hosszú várólisták és a magas költségek, továbbá a szakemberek hiánya egyaránt gátolja. Ez a kockázat az időseket, a láthatatlan fogyatékossgal élőket, a fogyatékossgához vezető tartós betegeket, a nőket és a menekülteket, illetve azokat, akik speciális intézményekben élnek, nagyobb mértékben veszélyezteti. Ők rendszerint nem kapják meg azt a személyre szabott támogatást, amire szükségük volna, vagy a sok hasonló beteg között elvesznek, igényeik pedig nem találhatnak kielégítésre.

A COVID-19 rávilágított az egészségügyi rendszerek gyenge pontjaira. Az Európai Bizottság 2020 novemberében útjára indította az Európai Egészségügyi Unió című kezdeményezést, ami külön figyelmet fordít a fogyatékossgal élő személyek ellátásának minőségbeli javítására. A Bizottság továbbra is csak a kereteket határozza meg, az országspecifikus konkrét kihívásokra azonban a tagállamoknak kell reagálniuk. A Bizottság a betegjogok megerősítése érdekében fokozza a határon átnyúló betegjogok érvényesítéséről szóló irányelv végrehajtását, és azt is vizsgálja, hogy a korábbiakban mennyiben tartották azt be a tagállamok.

Továbbá:

- az egészségfejlesztéssel, a betegségmegelőzéssel és a nem fertőző betegségek kezelésével foglalkozó irányítócsoporton keresztül foglalkozik az egészséggel és a fogyatékossgal kapcsolatos kérdésekkel, és megosztja az egészségüggyel kapcsolatos bevált gyakorlatokat az egészségügyi reformok egységes bevezetése érdekében

- támogatja az érdekelt feleket a Covid19-világjárvány miatt az európai polgárok mentális egészségére nehezedő terhek enyhítésében

- az európai rákellenes terv egyenlőtlenségi regiszterében meghatározott konkrét intézkedések révén kezeli a rákmegelőzéshez, a korai felismeréshez és kezeléshez való hozzáférés terén a fogyatékossgal élőket érintő konkrét egyenlőtlenségeket.

Az Európai Bizottság az alábbiakra kéri fel a tagállamokat:

- a fogyatékossgal élő személyeknek a teljes egészségügyi portfólióhoz való hozzáféréseinek javítására, beleértve a szexuális és reprodukzív egészségügyi ellátást és megelőzési szolgáltatásokat is, többek között a fogyatékossgal élő személyeknek az inkluzív, akadálymentes, személyközpontú egészségügyi ellátáshoz, valamint a szabad és tájékoztatásra épülő belee-

gyezésen alapuló egészségügyi ellátáshoz való hozzáféréséről szóló bizottsági iránymutatás révén

- a ritka betegségekkel kapcsolatos fogyatékosokra történő figyelemfelhívásra és támogatási stratégiák kidolgozására az ilyen fogyatékosággal élő betegek számára, valamint a legkorszerűbb kezelésekhez való hozzáférést megkönnyítő módszerek azonosítására és vizsgálatára, beleértve a digitális innovációk alkalmazását a tagállamokban.

A következő rész tartalmából: Mi a különbség a fogyatékosággal élők és a nem fogyatékosággal élők szabadidőhöz való joga között? Megvalósul-e az inklúzió a sport területén? Biztosított-e a fogyatékosággal élő személyek biztonsága, és mennyiben lehet kivédeni az ellenük irányuló erőszakot? Maradjanak velünk!

Velegi Dorottya jogi munkatárs

Beszámoló az Együtt a jövőnkért márciusi alkalmáról 1. rész

Az Együtt a jövőnkért online találkozó sorozat márciusban is folytatódott a Reál(is) jövő – Látássérült középiskolások reáltantárgyi tanulását támogató ismeretek átadása (IFJ-GY-20-A-0291) című projekt keretén belül. A tavaszi online kerekasztal beszélgetések már nemcsak a szakemberek, hanem a látássérült diákok, valamint szüleik előtt is nyitva állnak.

A márciusi alkalmat Puskás Anett ifjúsági referens nyitotta meg, köszöntötte a résztvevőket és kifejtette, hogy miért jött létre az Együtt a jövőnkért online találkozó sorozat. Az események fő célkitűzése, hogy kapcsolatot teremtsen az érintett személyek (látássérült diákok, szülők és szakemberek) között.

Vakok és Gyengénlátók Közép-Magyarországi Regionális Egyesülete

Az ifjúsági referens ismertette a találkozó programját, és bemutatta az alkalom első előadóját, Fodor Ágneszt, aki az MVGYOSZ egyik tágeregysége, a Vakok és Gyengénlátók Közép-Magyarországi Regionális Egyesületének (VGYKE) elnöke. Az előadó mesélt az egyesület sokrétű munkájáról, a szolgáltatásokról, amit a látássérült érdeklődőknek nyújtanak, ezen felül kiemelte azokat a területeket, amelyek a látássérült fiatalok megsegítését, támogatását célozzák meg.

A VGYKE székhelye Budapest XIV. kerületében, Zuglóban, a Szugló utca 81. szám alatt található, telefonos elérhetőségük: +36(1)384-5541, email címük: ugyfel@vgyke.com. Az érdeklődők többet megtudhatnak a <https://vgyke.com/> weboldala kattintva.

Az egyesület alakulásától kezdve a szolgáltatások fokozatosan épültek fel, jelenleg 10-12 nagy szolgáltatási egység van a szervezetnél. Az egyesület szolgáltatásai iránt érdeklődők először az ügyfélszolgálatos munkatársakkal kerülnek kapcsolatba. Személyesen, telefonon, emailben és online lehet kapcsolatba lépni az egyesülettel. Azért is fontos megemlíteni az ügyfélszolgálat munkáját, mert ők azok, akik a tagfelvételeket intézik. A VGYKE-nél a 18 év alatti látássérült tagok száma ma már több mint 100 fő. Ezek a tagok igényelhetnek tanulmányi támogatást, ami a tanév végén egyszeri 10000 forint. Emellett az egyesület az adó 1%-os felajánlásokból segédeszköz pályázatokat ír ki, ezeket is érdemes figyelni az egyesület weboldalán. A tagok az ügyfélszolgálaton keresztül be tudják nyújtani a vakvezetőkutya igénylőlapjukat az MVGYOSZ felé.

További információkért kattintson a www.vgyke.com/latasserult-vagyok/ugyfelszolgalat/

A tagság létesítése azért fontos, mert a látássérült érdeklődők csak így juthatnak hozzá kedvezményesen az egyesület szolgáltatásaihoz. A VGYKE hírlevelére is érdemes feliratkozni, hiszen a 18 év alatti érdeklődőknek is tartogat hasznos információkat, anyagokat. Itt kiemelendő a narrációs rovat, amit az NFSZK pályázatából a „Vizuális kultúra mindenkié!” program keretén belül valósít meg az egyesület. Somogyi-Rohonczi Zsófia művészettörténész narrálja a képzőművészeti alkotásokat, szobrokat, festményeket, valamint a köztéri épületeket. A képzőművészeti leírások az egyesület Facebook oldalán is megtalálhatók. Elérhető: <https://www.facebook.com/vgyke>

Louis Braille Támogató Szolgálat

A Támogató Szolgálat célja a látássérült személyek közszolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek biztosítása, segítése, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás. A szolgáltatáson belül személyi segítséget, gondozást, kísérést, szállítást tud vállalni az egyesület. Jelenleg tizennégyen dolgoznak a szolgálatnál, ketten közülük sofőrként is tevékenykednek. Ezek a munkatársak a járványidején is dolgoznak. Két autóval rendelkeznek, amellyel a szállítást, a hosszabb utakat is tudják garantálni az igénybevevők számára. Budapest területén élő látássérült személyek vehetik igénybe a szolgáltatást. A 18 év alatti igénylők főként az iskolába való eljutáshoz vesznek igénybe segítséget. A szállítás, ha több gyermekről, fiatalról van szó, autóval történik. Sok esetben tömegközlekedést használnak, olyankor kísérő segít a gyermeknek, fiatalnak, míg az iskola bejáratát el nem éri. Ez a szolgáltatás nem ingyenes, de az egyesület méltányos díjazást állapított meg: a személyi segítség óránként 500 forint, a szállítás pedig 300 Ft/km.

A Támogató Szolgálatnál gyógypedagógiai segítségnyújtás is elérhető, melynek keretében Braille-írás-olvasást lehet tanulni. Az oktatáshoz használt

Braille-könyveket, ha szükséges, az egyesület házhoz szállítja. Koós Andrea az egyesület gyógypedagógusa emellett fejlesztő órákat is tart kisebb, óvodáskorú gyermekeknek.

2021-től kapcsolódott a Támogató Szolgálathoz a pszichológiai konzultációs szolgáltatás is. Ez a fajta segítség már 10 éve elérhető a szervezetnél, az utóbbi években azonban egyre nagyobb rá a kereslet, emiatt a szolgáltatás igénybevételénél várólistára lehet számítani, jelenleg csak online formában zajlik. További információk a következő linken:

<http://www.vgyke.com/latasserult-vagyok/louis-braille-tamogato-szolgalat/>

Közösség lámpásai

A Közösség lámpásai az egyesület mentori hálózata, egy közösségi civil szervezőkből álló csapat. Ezen a területen a látássérült fiatalok is közösségi szolgálati munkát tudnak végezni. Budapest 12 különböző kerületében szerveznek programokat, hogy közelebb hozzák egymáshoz az ott élő látássérült személyeket, így új közösségeket hozva létre. Klubokat, szabadidős programokat, kirándulásokat szerveznek. Minden kerület külön facebook csoportot működtet, most a járványhelyzetre való tekintettel online térben zajlanak az események, ahova előadókat hívnak meg és különböző témákat dolgoznak fel. Hosszabb leírás olvasható: <http://www.vgyke.com/kozossegi-klubok/>

Okos eszközök, informatikai oktatás, tanítás

Ez egy 2021-től induló szolgáltatás. Berkó Norbert egyesületi munkatárs tartja az órákat. Jelenleg ez is csak online formában működik, és a szolgáltatás első 10 alkalma ingyenes, ezáltal az egyesület is fel tudja mérni, hogy mekkora az igény a szolgáltatásra. Az online oktatás miatt is egyre több személy keresi, és igényli ezt a lehetőséget.

Láthatár segédeszközbolt

A Láthatár segédeszközbolt azon igyekszik, hogy más kínálatot biztosítson, mint az MVGYOSZ által működtetett segédeszközbolt. A cél, hogy egymást kiegészítve a látássérült személyek számára nyújtsanak kielégítő, minden területre kiterjedő árukínálatot. A webáruház kínálata a következő linken található: <https://lathatarbolt.hu/termekategoria/segedeszkoz/>

Masszázs szolgáltatás

Budapesten hat egészségügyi intézményben, főként szakorvosi rendelőkben vannak jelen az egyesület masszőrei. A szolgáltatást az egyesület székházában is igénybe lehet venni.

Munkaerőpiaci szolgáltatás

A szolgáltatással azoknak a látássérült személyeknek segít az egyesület, akik a nyílt munkaerőpiacon szeretnének elhelyezkedni. Az NFSZK Foglalkoztatás 2020-as pályázata keretében építi és fejleszti ezt a szolgáltatást a VGYKE. Pszichológiai és pályaaorientációs tanácsadást foglal magába.

Többet olvashattok a szolgáltatásról a következő weboldalon:
<https://www.vgyke.com/munkaeropiaci-szolgaltatas/>

Jövőbeni tervek

A VGYKE jövőbeni tervei között szerepel egy nappali foglalkoztató intézmény létrehozása, melyet kifejezetten látássérült személyek számára és igényeiknek megfelelően alakítanak ki. Egy ilyen intézmény létrehozása égetően fontos, mert a közoktatásból kikerült fiatal felnőtt látássérült személyek számára, akik nem tanulnak tovább, és nem helyezkednek el a munkaerőpiacon, nagyon kevés lehetőség adatik, hogy megfelelő nappali ellátásban, fejlesztésben, gondozásban részesüljenek.

Pályázati felhívás novella, humoreszk, szatíra írására – Romhányi József születésének 100. évfordulója alkalmából

A Magyar Vakok és Gyengénlátók Bács-Kiskun Megyei Egyesülete pályázatot hirdet látássérült amatőr szerzők részére. Az első díj 50.000 forint, a benyújtás határideje 2021. augusztus 31.

Fővédnök: Romhányi Ágnes, Nádasy Kálmándíjas egyetemi tanár, műfordító, szövegíró, dramaturg, Romhányi József lánya

A Magyar Vakok és Gyengénlátók Bács-Kiskun Megyei Egyesülete prózáíró

pályázatot hirdet látássérült amatőr szerzők részére, tisztelegve Romhányi József forgatókönyvíró, műfordító, író, költő munkássága előtt. A pályázaton részt vehetnek mindazon Magyarországon vagy a határainkon túli magyar nyelvterületen élő vak illetve gyengénlátó személyek, akik bármely látássérülteket tömörítő szervezet, szövetség, egyesület tagjai, vagy más módon igazolni tudják látássérültségüket.

Tudjuk, hogy a vak és gyengénlátó emberek között sokan vannak, akik nemcsak olvasni szeretnek, hanem írni is. Az elmúlt hónapok bezárkózása időt és lehetőséget adott az alkotásra, a novella, szatíra, humoreszk pedig az

egyik legalkalmasabb műfaj a nehézségek kifordítására, átértékelésére, másként látására. A mindennapok komoly nehézségeinek, problémáinak humoros bemutatását, „kigúnyolását” várjuk. Elég már a bajból! Legyen vidámság, jókedv és nevetés, mert az gyógyít és segít felülemelkedni az aktuális problémákon. A pályázat célja feleleveníteni Romhányi József, a rímhányó Romhányi munkásságát. Keressük azon írókat és alkotásokat, akik és amik visszaidézik azt a nyelvi gazdagságot, játékosságot, amit Romhányi adott nekünk.

A pályázat fődíja: 50 000 Ft értékű ajándékutalvány

II. helyezett: 40 000 Ft értékű ajándékutalvány

III. helyezett: 30 000 Ft értékű ajándékutalvány

A díjakat az alábbi támogatóink ajánlották fel:

Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége

Bács-Kiskun Megyei Katona József könyvtár

Magyar Vakok és Gyengénlátók Bács-Kiskun Megyei Egyesülete

Fény Alapítvány

Flamann Ildikó

Anonimitását kérő felajánló

Az első 3 helyezett írása bekerül a Vak és gyengénlátó költők és írók antológiájába.

Különdíjak felajánlásáról a pályázat kiírói a zsűri javaslata alapján döntenek.

Részvételi feltételek:

1. A pályázónak rendelkeznie kell:

- az MVGYOSZ bármely tagesegyesületénél kiállított, érvényes tagsági igazolvánnyal, vagy

- valamely határainkon túl működő látássérülteket tömörítő szervezet, szövetség, egyesület vezetőjének igazolásával, vagy

- a látássérültség okán megállapított ellátásról szóló határozattal, vagy

- szemészorvos látássérültséget igazoló hivatalos dokumentumával.

2. A pályázat nyelve: magyar.

3. Életkortól függetlenül minden látássérült személy pályázhat, korcsoport szerinti elkülönítés és korcsoportos külön zsűrizés azonban nincs, a pályaművek azonos elbírálás alá esnek.

4. A pályázaton minden alkotó legfeljebb három eredeti, máshol nem közölt, saját pályaművel vehet részt. A műfaji meghatározáson túl (novella, humoreszk, satíra) egyéb tartalmi vagy tematikus megkötés nincs, a pályamű bármiről szólhat.

5. A pályamű maximális hossza írásonként: szóközökkel számítva 9000 karakter

6. A pályaművet Word formátumban kérjük benyújtani, a betűtípus: 12-es Times New Roman vagy Arial legyen.

7. A pályázat jeligés. A pályázatokat elektronikusan, emailben kell benyújtani a romhanyipalyazat@bacsvakok.hu címre . A pályamű beérkezésekor a pályázó visszaigazoló e-mailt kap.

8. A pályaművet (Word formátumban) az e-mailhez kell mellékelni, a fájl neve a pályázó által választott jelige legyen. Emellett a pályázóknak a pályamű beküldésekor az e-mail szövegében meg kell adniuk nevüket, életkorukat, lakcímüket, telefonos és e-mailes elérhetőségüket, valamint az általuk választott jeligét. Kérjük, hogy a jeligét a pályaművet tartalmazó fájlba is írják be.

9. A pályázóknak az e-mail szövegében nyilatkozniuk kell továbbá arról, hogy látássérültek, illetve, hogy látássérültségüket mely dokumentummal tudják igazolni. Igazolásként elfogadható az MVGYOSZ bármely tagesegyesülete által kiállított tagsági igazolvány, a látássérültség okán ellátást megállapító határozatok, valamint szemészorvos által kiállított szakvélemény is. Az igazoló dokumentum benyújtását valamennyi pályázótól kérjük. Határon túli pályázók esetén kérjük, hogy látássérültségüket lehetőség szerint magyar nyelvű dokumentummal, ennek hiányában a helyi látássérülteket képviselő egyesület vezetőjének nyilatkozatával igazolják.

A pályaművek beküldési határideje: 2021. augusztus 31.

A pályázat ünnepélyes eredményhirdetése 2021. október 15. a fehérbot nemzetközi napja. Helyszíne: Katona József Könyvtár - Kecskemét

A beérkezett pályaműveket öttagú zsűri bírálja el, és választja ki közülük a díjakra érdemes alkotásokat. A bírálat főbb szempontjai: nyelvi gazdagság, játékoság, humor, érthetőség.

A zsűri tagjai:

Romhányi Ágnes zsűrielnök, Nadasdy Kálmán-díjas egyetemi tanár, műfordító, szövegíró, dramaturg, Romhányi József lánya

Kömíves Katalin fordító

Hajdu György rendező

Pandur Petra színháztörténész, könyvtáros

Sztakó Krisztina amatőr író, költő, a Vakok Világa c. folyóirat szerkesztője, az MGVYOSZ elnökségének tagja, a Bácsvakok elnökségének tagja, az egyesület önkéntese

A zsűri döntése ellen kifogásnak helye nincs, az jogi úton nem támadható.

A legjobb pályaműveket az eredményhirdetéskor neves művészek és a Katona József Könyvtár munkatársai adják elő.

A pályaművekből hangoskönyv készül, amely a Bodor Tibor Hangoskönyvtár állományát gyarapítja.

Kereskedelmi forgalomba kerülés esetén a szerzői jogok az alkotót illetik.

A Magyar Vakok és Gyengénlátók Bács-Kiskun Megyei Egyesülete a programváltoztatás jogát fenntartja!

„Úgy nem megy, ha nekem nem okoz örömet”

Ülök egy tabáni padon felolvasónkkal, Michaletzky Krisztinával, és miközben családról, pedagógiáról, írókról és olvasókról folyik a szó, végig tűhegynyi nyugtalanság munkál bennem. A kétgyerekes, háromdiplomás terapeuta – volt iskolapszichológus és főiskolai tanár – olyan friss, fesztelen és szlenggel teletűzdelt vagány pesti dialektusban nyilatkozik, amit nehéz lesz írásban érzékeltetni.

Aztán odajön hozzánk egy-két blöki, persze főleg felolvasónk kutyájának szagnyomaira utaznak, nevetgélünk, pletykálunk, és én is belelazulok a feladatba. Kriszta szavaival élve: hadd szóljon!

Iván Péter: Lefogadom, hogy éppen most adtál le egy újabb felolvasást.

Michaletzky Krisztina: Bezony, bezony. „Itta ló, kalvinó”.

I. P.: Italo Calvino? Majdnem belőle írtam a diplomamunkámat.

M. K.: „Ha egy téli éjszakán egy utazó” – ezt még a nyaralás előtt bedobom a kalapba, aztán irány a Bükk.

I. P.: Tudtad, hogy én meg miskolci vagyok? Hej, hány vaddisznónak kicakkoztuk gyerekkoromban a fülét!

M. K.: Az Ember meg szilvásváradi, amúgy is hegy-hegy-hegy-hegy, nálunk túramánia megy ezerrel.

I. P.: Biztosan abban is olyan fáradhatatlan vagy, mint a felolvasásban. Jó pár sorozatot köszönhetünk neked, meg néhány hét-nyolcszáz oldalas könyvlevinát.

M. K.: A sorozatokkal amúgy csöppet ráfaragtam.

I. P.: Jaj.

M. K.: Druon Elátkozott királyainál a harmadik kötet felénél tartottam, amikor szóltak, hogy nyugi, ez már megvan nekünk Bodor Tiborral. Akkor azt mondtam, én itt már meg nem állok a hetedik kötet végéig, aztán csináltok vele, drága lelkeim, amit akartok, ki is dobhatjátok.

I. P.: Nem dobtuk ki. Hallgatjuk, szeretjük. További bakik?

M. K.: A Menny és pokol trilógiát kétszer olvastam fel, mert előszörre technikai csetlés-botlások miatt nem a csili-vili mikrofonom, hanem a vacak laptop vacak mikrofonja vette az egészet, jó vödörhangú lett.

I. P.: Harminchárom órányi Jón Kalman Stefánssont rögzítettél rossz bemenettel? Akkor nem igazán hallgattad vissza sokszor magadat. Krisztina nem szívesen hallja Krisztinát?

M. K.: Most már csak-csak elvagyok magammal, meg valószínűleg más-hogyan is olvasok fel, az elején volt hosszas körömrágcsa, fuj, borzalmas a hangom, biztosan nem megy át a rostán, szegény látássérültek, ha ezt kell hallgatniuk, mindegyiknek kihullik a haja.

I. P.: Mégis jelentkeztél.

M. K.: Mindenképpen akartam valami karitatívat, de tisztázzuk, hogy én nem vagyok Teréz anyja. Sem mártír. Sokféle opciót lezongoráztam, beteg gyerekek, beteg felnőttek, volt minden, ez ezért nem jó, az azért, és akkor jött velem szembe a felhívásotok, hát ez jó, hát ez kell nekem, mondom,

olvasni imádok, és ezt akkor csinálom, amikor akarom, ott, ahol akarom. Meg azért úgy igyekszem, hogy nekem is örömet okozzon. Másképp nem megy. A gyerekeimmel is így volt, hogy én a homokozóban építgessek velük, na, az nagyon nem, gyalogoljunk huszonöt kilométerkét, az nagyon igen. És nicsak, azóta is túráznak, túrázunk.

I. P.: Két év alatt negyven könyvet beszéltél föl. Pedig van teneked polgári foglalkozásod is.

M. K.: Pest megye egyik legnagyobb pedagógiai szakszolgálatának dolgozom, van itt minden, vizsgálat, fejlesztés, pszichológiai ellátás, csoportfoglalkozás, logopédia, gyógypedagógia. Viszont elég rugalmas a munkarendem, ráadásul éjjeli bagoly vagyok, és csütörtöktől hétfő hajnalig, amikor nálam van a laptop, mondjuk hazajövök este nyolc-kilenc körül a sétáltatásból és akkor éjfélig, egyig, kettőig, hadd szóljon, megy.

I. P.: Öt-hat óra. Te egy fonológiai fenomén vagy!

M. K.: Jó, közben szünetelek azért, egy cigi, egy kávé, egy jutifalat, de amúgy nekem ez tényleg megy.

I. P.: Igaz, hogy felolvasás közben a családod kénytelen füstjelekkel kapcsolatba lépni veled?

M. K.: Fényjelekkel. Mert én azért hermetikusan dunsztolom magam, „seki-sebe” van, ha valaki akar valamit, az ablakon át egy zseblámpával rávilágít a képernyőre, jó, én akkor még azt a bekezdést vagy azt a fejezetet felolvasom, utána kimegyek.

I. P.: Hogyan vonzod be az új címeket? Elég változatos az ízlésed.

M. K.: Életrajz, dokumentumkönyv nuku, csak regény, de azon belül valóban széles a sáv. Folyamatosan nézem az igényelt könyvek listáját, befigyel persze néhány szívemszottyá könyv is, és ott vannak a kutyás cimbi, például Baricco az egyikük tippje volt. Legtöbbször előre elolvasom őket, bár volt már, amibe ismeretlenül kezdtem, ettem is a kefét miatta rendesen, de az tuti, hogy ha egy hangoskönyvet bevállalok, azt én garantáltan le is gyártom.

I. P.: Akkor ez a munka megfelelően karitatív számodra?

M. K.: Persze, simán el tudom magam képzelni tizenhúsz év múlva is a mikrofon mögött, ezzel nincs gond. Hiányzik viszont a hallgatói visszajelzés, és itt nem azt akarom megkapni persze, hogy jaj de szép hangja van a Krisztikének, csak valami, tudod, hogy tetszett, hogy jó, hogy ilyenből még többet, hogy esetleg ettől a szerzőtől légyiszi még ... De közben meg lettek olyan látássérült olvasók, akik egy-egy felolvasásom kapcsán csakugyan írtak nekem, egyikükkel a mai napig heti szinten mennek a levelek, mondhatni, barátság. Meg aztán arra gondolok, hogy valaki biztosan tud mit kezdeni ezekkel a könyvekkel, úgyhogy...

I. P.: Úgyhogy hadd szóljon?

M. K.: Hát ja. Hadd szóljon!

Kapitány a fedélzeten 13. rész

Július 5. – Szombat

Reggel hűvös, szeles időre ébredtünk. Éjjel még esett is.

Úgy döntöttünk, hogy a hátralévő időt és feladatokat Sisimiutban könnyebb eltölteni és megoldani, ezért a maradék hal elfogyasztása után horgonyt szedtünk. Az út elején motorral mentünk, majd vitorlára váltottunk és élvezeteset vitorláztunk egészen a Sisimiuti kikötő bejáratáig. Igaz, ez így pont háromszor annyi időbe telt, mint motorral, de legalább vitorlázás is volt!

A kikötőben megint a halüzemhez álltunk, de a másik oldalon a partiórség hajójához kötve ott állt egy nagyobb kanadai és egy apró svéd vitorlás. Ez mutatja, hogy itt a nyári szezon!

Óriási fürdést rendeztünk, igazán jó volt csak álldogálni a forró vízszugár alatt a fürdőben!

Vacsorára toszkán paradicsomleves volt a menü, dán alapanyagokból, ami egész jóra sikerült. Zoli kifejezetten elismerően szólt a konyhai tevékenységről. Folytattam a szerelést a hajóelektronikán. Lassan kialakul a vége, bár tegnap is találtam egy olyan hibát az előző szerelő munkájában, amin hanyatt estem: – csak a szakmai olvasók kedvéért: koax kábeltoldás, úgy, hogy egymás mellé kötegelve a két szál, majd a végén a harisnya összesodorva, a meleg ér is csak összetekerve és szigetelőszalaggal rögzítve, mindez az árboctőben. Eredmény, gyakorlatilag üzemképtelen antenna. No, ezért nem volt eddig rendes, stabil AIS track (a hajó által megtett utat megjelenítő rendszer) a hajóról.

Éjfélig drótoztam, közben repetaként még egyszer ettünk a levesből, ami így el is fogyott.

Az utolsó két napot itt töltjük a városban. Lehet, hogy elmegyünk megnézni valamilyen templomi eseményt, ahol elvileg népviseletbe öltözött inuitok is lesznek!

Július 6. – Vasárnap

22:20 LT - 02:20 CET

A mai nap is különlegesre sikerült.

Reggel töltöttem kicsit a notebookot, vettem kenyeret, reggeliztünk, majd elindultunk a múzeumba–skanzenbe, templomba egy kicsit turistáskodni. A templomból épp kijöttek a vasárnapi mise résztvevői, sokan grönlandi népviseletben! Sikerült pár szuper fotót készíteni, amikor talákoztunk a hajójavítóból a kislánnyal és a családjával.

Kiderült, hogy épp konfirmálás volt és ezért a nagy felhajtás, kiöltözés. Ezen neves eseményt követően összejönnek a családtagok, távolabbi rokonok, barátok, ismerősök egy közös délutánra, amit végigesznek, beszélget-

nek, fotókat nézegetnek a most ünnepelt fiatalról és családjáról, majd énekelnek, táncolnak.

Szó szót követett és meglepetésünkre meginvitáltak bennünket erre az igazi inuit családi eseményre!

Egy iskola éttermében gyűlt össze a család és a barátok. Egész délután nagy jövés-menés volt, így mi sem nagyon lógtunk ki a sorból. Na jó, egy kicsit talán mégis ... !

Bemutattak a nagymamának, nagypapának, egyenes ági és nem egyenes ági szülőknek. Mindenkinek gratuláltunk, majd végig kellett ennünk az étlapot: halles rizzsel, apró rák főzve, báránysült (valahogy ügyesen feltekerve sütötték és vágta fel szeletekre), egyben sült rénszarvascomb, birkasült, bálnaszalonna, szárított hal, laposhal-pogácsa (teljesen magyar pogácsa-szerű kinézete volt, és örömmel raktam a tányérra többet is köret gyanánt, de meglepődtem, hogy halfasírt), rakott krumpliszerű valami, téztsaláta (ezt az egyet felismertük, bár volt benne pár ismeretlen alkatrész), és kétféle pirított péksütemény. – Talán nem hagytam ki semmit a főételekből!

Desszertek: krémes és pite jellegű sütik, torták, gyümölcskrémek, amiket a családtagok sütöttek és hoztak, volt egy erdei gyümölcsös/almás/kardamomos pite, ami isteni finom volt.

Italok: kávé és tea, valami helyi növény –, ami leginkább az újhagyma szára emlékeztetett – jégbe fagyasztva és vízzel felöntve, amolyan limonádénak, valami helyi kólaszerű sötét szörp, hagyományos limonádé és víz.

Alkoholmentes buli volt, de itt egyébként sem divatos és brutálisan drága is az alkohol minden formája. (a legolcsóbb dán sör is kb. 1000 Ft/3,3dl!) Nagyon jól beszélgettünk többekkel (neveket ne kérjétek, nem fog menni!). Közben mindenkiről, így rólunk is készült emlékfotó, amihez hoztak egy képeretet, amit magunk elé kellett tartani és úgy készült a fotó, emlékül az éppen ünnepelt Minik nevű kisfiúnak. Egy csomó mindent megtudtunk a grönlandi hagyományokról, szokásokról, igazán szerencsésnek mondhatjuk magunkat, hogy egy ilyen eseménynek voltunk részesei. Mindez nagyszerű bizonyítékul szolgált arra is, hogy ebben a hideg országban csak a környezet barátságosan, de a lakói vendégszerető, barátságosak, kedvesek, nyitottak az idegenekre és önzetlenek. Fantasztikus élmény volt!

Egy idő után elbúcsúztunk és elindultunk internetezni a hotelbe, ahova egyébként is készültünk. A hotel zárva (lehet, hogy a személyzet egy másik hasonló buliban vett részt?!), de a bejárat előtti székeken le tudtunk tölteni pár levelet, de küldeni már nem volt időnk, mert letiltott a rendszer. Hazafelé megálltam egy GALERI feliratú kirakat előtt, kinyílt az ajtó (vasárnap este van!) és beinvitált a tulaj, hogy nyugodtan nézzek körül. Megmutatta a saját fotóiból készült képeslapokat, a saját gyűjteményét a helyi művészi csontfaragásokból, jól beszélgettünk, majd megköszöntem a bemutatót és távoztam. Sajnos borzasztó árak vannak szuvenír és grönlandi kézimunka témá-

ban! Muszkusz nevű bölényszerű (pézsmatulok) jószágból, bálnacsontból, fókacsontból, narválcsontból és ezen állatok egyéb alkatrészeiből készülnek tárgyak, függők, szobrok. Egy aprócska csontmedál - a legegyszerűbb is! - 150 DKK = 6000 HUF. Egy tenyérszerű szobrocska csontból, vagy kőből 350 DKK, egy kötött sapka helyi mintával 1000 DKK = 40000 HUF, de a legdurvább, amit láttam, egy fókabőr mellény 5000 DKK = 200.000 HUF! Szóval erős bankkártyával, vagy vastag bukszával gyertek, ha itt akartok karácsonyi ajándékot vásárolni!

Most visszajöttünk a hajóra és várjuk a reggelt, hogy nyisson az elektronikai bolt és vásárolhassak pár alkatrészt, amit még be kell építeni. Zoli családja már a koppenhágai reptéren várja a csatlakozást Kangerlussuaq felé, ahol még el kell töltsenek egy másik éjszakát hogy kedden ideérjenek. Én pedig számolom az órákat, hogy kedden délben (helyi idő szerint) elindulhassak ugyanezen az úton hazafelé.

Július 7 – 8. - Hétfő – Kedd

2014.07.08 9:30 LT - 13:30 CET - Sisimiut Airport

Tegnap korai kelés volt, aztán még egyszer – ezen alkalommal utoljára – darabokra szedtük a hajót. Este hét órára lett kész, miközben kétszer voltam a helyi elektroműszerésznél alkatrésztért, kábelért, de végül minden gomb és rendszer működik, kezdődhet Zoli és családja számára az idei vitorlászezson. Este elmentünk a Siemenshome-ba. Ez afféle olcsó szállodalánc ezen a vidéken és ittunk egy pár sört. Egy Tuborg Light és egy Tuborg Sommer -

mindkettő 2,2% - után visszasétáltunk a hajóra. Én még elmentem egy utolsót tusolni a hajójavító fürdőjébe, majd befejeztem a hajónaplót, mivel a legutolsó vitorlázásunk után pár adat kimaradt.

Összesen mintegy 120 tmf-et hajóztunk, ami nem sok, de most nem is a hajózás volt a fő cél.

A reggeli ébredést követően gyors vizit a fürdőben, a csomagok véglegesítése, majd irány a reptér. Zoli családja pontosan érkezett, hamar át is adtam őket egymásnak, számukra most kezdődik igazán a szezon, számomra most végződik ez az út, már csak haza kell jutnom. Most itt várok a Sisimiut-i reptéren, 12:05-kor indul a gépem Kangerlussuaq-ba, ott gyors átszállás az Airbusra és irány Koppenhága, ahova már európai idő szerint 21:30 -kor érkezem, majd holnap reggel a koppenhágai központi pályaudvaron vár a minibusz, ami elvisz Malmöbe, ahonnan délután 13:05 -kor indul a gépem Budapestre. Szóval még van az utazásból vissza egy kevés.

– miközben itt írom a levelet az üres „indulási csarnokban”, ami nem sokkal nagyobb, mint a nappalink otthon, idejött a hölgy, aki a csomagomat is felvette és megkérdezte, hogy felajánlhatna-e egy kávét amíg várakozok?! - szóval ez a rideg Grönland!

A hajó komoly fejlesztéseken esett át, így talán nagyobb biztonság és kényelem szolgálja a kapitányt és családját az út során. Ez a hajó már megkerülte egyszer a földet az előző tulajdonosával, a jelenlegi műszerezettsége és felszereltsége töredékével, de változik a világ, változnak az igények.

Összegzés:

Jártam Grönlandon!

Hajóztam a grönlandi tengeren és az Ikertoq fjordban.

Láttam és megéltem a napsütést és a fagyos esőt parton és a tengeren.

Rádióamatőrködtem is egy keveset, mint OX/HA4DX.

Horgásztam és fogtam tőkehalat (sokat!), majd jókat főztem a friss zsákmányból.

Nem láttam jéghegyet, bálnát, jegesmedvét, sarki rókát, muszkuszt, sarki nyulat. – mint kiderült a helyiek többsége sem! Ezekhez még északabbra kell menni, mert a jeges világ húzódik vissza!

Egy picit bekukkantottam ennek a világnak a mindennapjaiba, sőt, különleges szerencsének köszönhetően még egy nagycsalád életébe is bepillantást engedett a sors.

Sikerült pár barátot szereznem, és sok-sok tapasztalattal lettem megint gazdagabb. Ez az utazás igazi lényege szerintem.

Remélem élveztetek a Grönlandi naplóm! – talán egyszer ennek is lesz folytatása!

Amikor Rózsa Dezső, rádióamatőr barátom megkért, hogy írjam meg hajózós élményeimet a vakok újságjába, nem gondoltam, hogy ez ennyi élményt

jelent majd. Egyrészt élmény volt felidézni a történeteket, olvasgatni a hajónaplómat és emlékezni, picit újra átélni a kalandokat. Másrészt élmény volt, hogy megoszthattam ezeket a történeteket és a visszajelzések alapján úgy gondolom, hogy másoknak is örömet tudtam szerezni. Kriszti, Dezső! – Hálásan köszönöm a lehetőséget és a visszajelzéseiteket!

Vannak még megírásra érdemes történeteim, de egyéb okokból most egy időre el kell, hogy köszönjek tőletek – ígérem, egyszer folytatom majd!

Addig is, minden jót kívánok!

Járai Tamás

Ézsiás László: Boglári bordal

Arra kértem én egy szép lányt, a kis Klárit,
Hozzon nekem egy nagy kancsó jó boglárit.
S dorombolva üljön ide az ölembe,
Egész este azt suttogja a fülembe,
Hogy: „szeretlek édes Mackóm mindhalálig,
Nem érdekel bárki rólad mit is állít.
Mert a csókod olyan jó, mint a boglári.
Az a sok rossz: csak szóbeszéd lári-fári.”
Látod anyám, jó menyecskét hozok neked,
A világon legboldogabb anyós leszel!
Ez a kislány mindent megtesz, bármit mondok,
Kis házunkból elszöknek majd a nagy gondok.
Négy- öt kancsó jó boglári, mi az ára?
Nem emlékszem, hogy is volt az utoljára.
Én a Klárit jó erősen megöleltem.
És egyszer csak valamitől fölébredtem.
És egyszer csak valamitől fölébredtem.

Szöllősi Bernadett: Mindig kell

Mindig kell, hogy legyen idő szeretni,
ami jön, fogadni, ami megy, engedni,
a jelenben kell élni, az itt és mostban, addig kell leírni, míg van erő a tollban.

Mindig kell, hogy legyen idő szeretni,
ha valami lepottyant, azt fel kell emelni
- barátot, bögrét, kettétört szívet, keresni mellé egy szépen csengő rímet.

Mindig kell, hogy legyen idő szeretni,
keresni olyat, amivel nem lehet betelni:
egy virág, egy ölelés, egy egyszerű szó, aranyló napnyugtás tücsök hegedűszó.

Mindig kell, hogy legyen idő szeretni,
nemcsak mindig valami olyat keresni,
ami elillan, gőz, csupán pára - annak úgylis mindig meglesz az ára.

Mindig kell, hogy legyen idő szeretni,
csak menni, menni és az út porát leverni.
születni... élni... nevetni... temetni...

Ingyenes szakképzés, nyelvvizsga-amnesztia – változtak a fontosabb oktatásügyi jogszabályok

A fogyatékossgal élő tanulókat és hallgatókat érintő egyes jogszabályváltozásokat a pandémia hatására bekövetkezett veszélyhelyzet indokolt, más módosításokra azonban már jó ideje vártunk. Kapcsolódó cikkünkben ismertetjük a fontosabb tudnivalókat.

Ingyenes szakképzési részvétel fogyatékossgal élő tanulóknak

A Magyar Közlöny 2021. évi 119. számában több, a fogyatékossgal élő tanulókat és hallgatókat érintő változás is megjelent. A 2021. évi LXXXIII. törvény több releváns jogszabályt is módosít, köztük például a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény 3. § (1) bekezdését, mely ekképpen rendelkezik:

„c) a technikumban tanulói jogviszony, illetve felnőttképzési jogviszony keretében az érettségi bizonyítvány megszerzését ingyenesen biztosítja.” A szakképzésben való ingyenes részvétel szempontjából nem számít önálló szakma megszerzésének a munkakör magasabb színvonalon történő ellátása céljából a meglévő részszakmát magában foglaló szakmára történő felkészítés és szakmai vizsga letétele. Ez azt jelenti, hogy az érettségi megszerzéséig az ötéves képzést és ezen belül az érettségit adó technikumban minden tanuló – függetlenül attól, hogy sajátos nevelési igényűnek, fogyatékossgal élőknek, stb. minősül-e – ingyenesen tanulhat, de amennyiben a szakképesítés megszerzésének időpontja nem esik egybe a technikai érettségi vizsga megszerzésével, az érettségi vizsgát követő tanév vagy a vizsgatételi lehetőség – esetenként – térítésköteles lehet. Erről mindig az adott intézmény tud tájékoztatást nyújtani.

A törvény azonban beiktat egy további részletszabályt, ami kifejezetten a fogyatékossgal élő tanulóknak lehet előnyös: A 3. § egy további, (1a) bekezdéssel egészül ki, melynek értelmében:

„Az állam, illetve az együttműködési megállapodással rendelkező fenntartó által fenntartott szakképző intézményben minden esetben ingyenes a szakképzésben tanulói jogviszony keretében való részvétel a halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű vagy fogyatékkal élő személy részére.” Tehát amennyiben a technikumban az érettségi vizsgát követően fennmarad a tanulói jogviszony, mert például a szakmai vizsga csak az érettségit követő évben szerezhető meg, a fogyatékossgal élő tanulóknak a szakképzésben való részvétel az érettségi vizsga letételét követően is ingyenes marad mindaddig, amíg tanulói jogviszonyuk meg nem szűnik. A tanulói jogviszony a szakképzés esetében az iskola utolsó évfolyamának végéig, azaz a jegyek lezárásáig tart. Ha a szakképzés a szakképző iskolában az érettségi vizsga után egy évvel fejeződik be, a tanulói jogviszony az érettségi vizsgát követő évben is fennmarad mindaddig, amíg a szakképzés tantárgyainak jegyei lezárásra nem kerülnek.

Az esetlegesen felmerülő vizsgadíjról azonban nem rendelkezik a törvény, így az érintetteknek javasoljuk, hogy a képesítő vizsgával kapcsolatos lehetséges további költségekről érdeklődjenek az érintett szakképző intézménynél.

Szakképzési ösztöndíj

A szakképzési törvény 59. szakasza a korábbiakban is lehetővé tette ösztöndíj vagy egyszeri pályakezdési támogatás juttatását azoknak a tanulóknak, akik nem duális képzés keretében tanultak. Az újonnan beiktatott 59. § (1) bekezdés alapján azok a tanulók jogosultak egyszeri pályakezdési támogatásra vagy ösztöndíjra rászorultsági alapon, pályázat útján elnyerhető támogatásra, akik ingyenesen tanulnak és az első szakmájuk megszerzésére irányuló képzésen vesznek részt. Azok a tanulók viszont, akik a szakirányú oktatásban szakképzési munkaszerződéssel dolgoznak és tanulnak egyszerre, nem jogosultak egyik fentebbi juttatásra sem.

A fentebb olvasható módosítások 2021. szeptember 1-jével lépnek hatályba.

Nyelvvizsga-amnesztia a felsőoktatásban

A 350/2021. (VI. 24.) Korm. rendeletnek minden olyan hallgató örülni fog, aki 2020. szeptember 1. és 2021. augusztus 31. között fejezi be a záróvizsgáit. Akinek ugyanis a záróvizsgálója beleesik ebbe az időkeretbe, azt felmentik az adott szak kimeneti követelményeként meghatározott idegen nyelvből letett nyelvvizsgatételi kötelezettsége alól.

Újból tarthatók diplomaosztó ünnepségek – megjelent a 351/2021. (VI. 24.) kormányrendelet

A felsőoktatási intézmény diplomaátadó és tisztavató rendezvénye veszélyhelyzet idején történő megtartásának szabályairól szóló 351/2021. (VI. 24.) Korm. rendelet alapján, amellett, hogy a felsőoktatási intézmény rektora meghatározhat egyedi magatartási szabályokat (például hozhat a maszk viselésére, a résztvevők maximális számára stb. irányuló egyéb rendelkezéseket), többé nem kötött védettségi igazolvány meglétéhez az ünnepségen való részvétel.

Velegi Dorottya jogi munkatárs

Nyári webshop-kínálat négy lábúaknak

Webshop újdonságaink között a vakvezetőkutyával közlekedő és a szoba-kezdenceket tartó gazdik is találhatnak hasznos ajándékokat kutyusaiknak. Játékok, finom falatok, utazáshoz használható itató és még sok egyéb termék várja, hogy boldog farkcsóválással vegye birtokba egy-egy négy lábú.

A gyakorlott kutyások pontosan tudják, hogy a sok szeretetért, segítségért áldozatokat is kell hozni, és bizony ez az extra takarításban is megnyilvánul, hiszen a kutya szőre a nyári melegben még inkább hullik, s nem elég felsöpörni vagy porszívózni, jobb megelőzni a szőr elhullajtását.

Erre kínál kiváló megoldást a masszázskesztyű, a puha, gumitüskés kefe segítségével könnyen rendben tudjuk tartani kedvencünk bundáját. Tisztítás mellett masszírozó, simogató hatást is gyakorlunk az eszközzel, ami a vérkeringést is stimulálja. De, ami talán a legfontosabb: az elhalt szőrökből álló szőr-csomó hozzátapad a kesztyűhöz, amelyet egy mozdulattal le tudunk húzni. A színes masszázskesztyű tagi kedvezménnyel: 1134 Ft.

Ha sokat vagyunk úton vagy netán hosszabb kiruccanást tervezünk, jó szolgálatot tesz az összecukható szilikontál, amely összecukva kis helyen elfér, ugyanakkor egy vagy két liter vizet is felfog kinyitott állapotban, attól függően, hogy a kisebb vagy a nagyobb méretet választjuk. A kellő pillanatban útközben megvalósuló itatás elégedetté teszi majd négy lábú társunkat, aki felfrissülve vág majd neki a következő úti célnak. Az egy liter űrtartalmú, 18 cm átmérőjű szilikonból készült utazótál tagi kedvezménnyel: 1520 Ft.

A legnagyobb kánikulában sajnos az aszfalt akár 62 Celsius-fokra is felmelegedhet. Hogyan oldjuk meg a hosszabb utakat a rekkenő hőségben, ha nincs lehetőség gyepen vagy földúton haladni? A nyári forró betonon négy lábú munkatársunk fájdalommentesen közlekedhet a rugalmas anyagú, finomkötött, nitrilbevonatú kutyazokniban. Az enyhén vízálló és egyben strapabíró termék tagi kedvezményes ára 2330 Ft.

Ha pedig hazaértünk, indulhat a móka, de ha már játék, akkor legyen elnyúlhatetlen! A Trixie tömör gumi keret egy prémium minőségű kutyajáték, amely erősíti az állkapcsot és apró gumitüskéivel masszírozza az ínyt is.

Anyaga természetes gumi, mérete 14 centiméter, tagi kedvezményes ára pedig: 2814 Ft.

Csak néhány terméket emeltünk ki a webshop kínálatából, az alábbiakban termékkódokkal, megnevezéssel és a tagi bruttó ár feltüntetésével még több terméket találhat, melyeket a <https://bolt.mvgyosz.hu/> címen található webshopunkból online meg is rendelhet.

890156: Masszázskesztyű fém tüskével; bruttó tagi ára: 2005 Ft

870109: Masszázskesztyű színes; bruttó tagi ára: 1134 Ft

840105: Kutyakefe, gumi, kézre húzható massage (Trixie 2333): 1836 Ft

890111: Kutyajáték tömör gumikeret: 2814 Ft

850219: Dog Vital rágórúd marhás/ 1 darab: 55 Ft/db

850209: Jutalomfalat rágóropi (4db): 200 Ft

890117: Kutyajáték rágókötel 37 cm: 915 Ft

820303: Utazótál szilikon 1L/18cm: 1520 Ft

890132: Kutyajáték KONG frizbi: 4648 Ft

890151: Jutalomfalat, bacon 85 gr: 633 Ft

820102: Fémtál 1,7 literes: 1611 Ft

820104: Fémtál tappancsmintás 2 literes: 3321 Ft

890145: Csomózott rágócsontok (marhabőr) többféle: 381 Ft

890144: Kutyazokni /2db: 2330 Ft

Hegedűs Katalin kommunikációs munkatárs

Okosmorzsaparty – Friss hírek az IKT eszközök világából

Egy scam (átverés) naptár kamu eseményének és értesítéseinek kezelése

Bizonyára sokan belefutottak abba a jelenségbe, hogy iPhone készülékükön megszorodtak az Értesítési központban a különböző postai küldeményekről szóló és a vírusirtóról tájékoztató értesítések. Valójában ez csak egy scam naptár kamu eseményének értesítése, amit egy átverős reklámnak köszönhetően sikerült összeszedni az interneten.

Ezekbe a reklám hirdetések tartalmazó linkekbe gyakorlatilag bárhol bele lehet futni. Az ilyen, megjelenő reklámfeliratkozásra hívogató értesítésben azonban egyébként van lehetőség a Mégsem gombra koppintani, amivel elutasítható az átverős reklám. Ha rutinból mégis a Feliratkozás gombot aktiválnánk, akkor azzal a reklám által terjesztett scam (átverés) naptárra iratkozunk fel, ami után már az említett különböző értesítésekkel és jelzésekkel figyelmeztet majd minket a scareware program.

A probléma megoldása valójában egyszerű, mindössze törölni kell az ilyen kamu értesítéseket tartalmazó, scam naptárra való feliratkozásunkat. Az ilyen feliratkozott naptár önmagában igazából nem tud semmit sem csinálni, csak az értesítések számát növelheti az értesítési központban és ezzel szinte kezelhetetlenné teszi azt. Az efféle értesítések célja, hogy rávegyen minket a kamu naptáreseményben található link megnyitására. Mindenesetre legkevésbé sem javasolt rájuk koppintani!

Hagyjuk figyelmen kívül a jobbnál jobb és csalogató értesítéseket, mert komoly problémát is okozhatunk a készülék működésében, ha túl kíváncsiak vagyunk az efféle értesítésekre.

Hogyan távolítható el az ilyen scam naptár?

Navigáljunk régebbi rendszereken a Beállítások > Jelszavak és fiókok csoportba.

Újabb rendszereken a Beállítások > Naptár > Fiókok > Előfizetett naptárak menüpontba.

Ennél a résznél megtaláljuk az olyan scareware előfizetett naptárt vagy naptárakat, amelyek a készülék fertőzöttségét okozzák.

Például az „Events” is egy ilyen naptár, ami kiválasztás után megnyitva a Fiók törlése gombbal eltávolítható.

Néhány jó tanács a sikeres védekezés és az említett scam naptár feliratkozás elkerülése érdekében:

- Az első és legfontosabb szempont, hogy minden esetben figyeljünk oda és figyelmesen olvassuk végig a beérkező értesítés szövegét, és értelmezzük azt. Így már bizonyára ki tudjuk küszöbölni, hogy feliratkozunk ilyen scam naptárakra.

• A másik szempont: az ilyen scam hirdetések miatt használjunk reklámblokkolót a Safari-ban vagy bármely más böngészőben.

Az iPhone-ok esetén egyébként klasszikus értelemben vett vírusoktól nem kell tartani, és emiatt nem létezik rájuk vírusirtó sem.

Mali Attila MVGYOSZ munkatárs

Évforduló az erdőben

55 éve minden tavasszal elindulunk a megalakulásunkra emlékeztető jubileumi túrára. 1966-ban először Makkos Máriára ment a formálódó Turista Szakosztály. A hagyományos útvonalat idén kivételesen megváltoztattuk és 2021. június 6-án a Szép-Juhászné kiránduló helyet vettük célba. Utunk végig erdőn át vezetett, ahol csak fák, fák, zöld lombok, isteni friss levegő és csend vett körül bennünket. A külvilág hatására belül is megváltozott bennünk valami. Éreztük a végtelen természetet, a szabadságot, pláne maszk nélkül. Kellemesen sétáltunk a sűrű lombok alatt.

A csend, a nyugalom hosszú, baráti beszélgetésekre indította az egymással rég nem találkozhatott ismerősöket. Félúton kicsit megpihentünk, falatoztunk. Hirth Ignác szakosztályvezető rövid beszédet mondott, elénekeltük a turistaindulónkat, majd haladtunk tovább. Budakeszinél értünk le a városba. Más emberként léptünk ki a zöld világból. Persze nyitottnak kell lenni a természet csodáinak befogadására.

Wass Albert Erdők könyve című művének egyik meséjében három féle embert említ: a Rontó-embert, aki kivágja a fát, a Gyűjtő-embert, aki ágakat húz haza és a harmadikat, a Látó-embert, aki „Megállott a tisztás szélén, meglátta a virágokat, a fákat. Meghallotta a csöndet és a patakot, azt mondta milyen szép! És abban a pillanatban lehullott szívéből egy rozsdás lakat.” Mi is ilyen emberek legyünk, hiszen ha belépünk az erdőbe s felröppen az első madár, akkor tudjuk, hogy az erdő észrevett. Meghalljuk ahogy a szellő a fák között susog. A bokrok, virágok illatokkal köszöntenek. Wass Albertet idézném tovább „csak annyit érzel, hogy csodálatos, megállsz, és abban a pillanatban megnyílik a szíved, az angyalok észrevétlenül melléd lépnek és kincsekkel töltik meg a szívedet. A legnagyobb kincsekkel, amik csak vannak az ember számára: a jószág, a szeretet és a békeesség.”

Ezt kívánom mindenkinek!

VGYHE Turista Szakosztálya nevében

Balázs Éva

Rózsa Dezső: Balaton

Átölel a nyári hajnal,
mint anya gyermekét,
vidám, zengő madárdallal
köszönt a nyári ég.

Fehér fodrú felhő oson,
arcomhoz ér a szél,
és mosolyog a Balaton,
hosszám szalad a fény.

Magam ülök a teraszon,
körbevesz a magány,
könny csordul végig arcomon,
vajon gondolsz ma rám?

Felettem tüzes felhő száll,
véres a nap feje,

előttem büszke fenyő áll,
övé a fény fele.

Átölel a nyári alkony,
mint ifjú kedvesét.
Egyedül vagyok a parton,
hallom a víz nesztét.

Lassan lehalkul az élet,
fényhíd feszül elém:
az alkony festi a képet
a Balaton vizén.

Felrebben egy fehér sirály,
alatta hattyú lebeg,
és szürkébe süllyed a táj,
az élet megremeg.

Bolyong a sivárlelkű szél,
belenyögnek a fák,
jajgatásuk az égig ér:
ketté tört a nagy ág.

Áprily Lajos: Taníts meg Uram

Taníts meg Uram boldognak lenni,
Tiszta szívemből, könnyen szeretni.
Szállván virágra, miként a lepkék,
Könnyen cikázva, ahogy a fecskék.
Taníts meg engem tisztának lenni,
Vissza nem nézni, előre menni!
Letenni minden terhet és gondot,
Látni magamban a középpontot.
Taníts még nekem egyszerűséget,
Hogy megláthassam mindig a szépet.
Igazgyöngy legyen szellemi lényem,
A hamis ékszert még meg sem nézzem!
Taníts meg engem nyugodtnak lenni,
Útra kelőktől, szép búcsút venni.
Túltenni magam, azon mi nem megy,
Erősebb szenved, okosabb enged.

Taníts meg engem szerelmet adni,
Nem szalmalángként, parázs maradni.
Embernek lenni, minden esetben,
Segítő erő legyen kezemben!
Taníts meg engem új reményt adni
Mindig mindenkor ember maradni,
Csüggedelemben emberi szóra,
Könnyet törölni, hajlani jóra.
Taníts meg engem, tanító tette,
Példás jellemre, hű szeretetre.
Víg mosolyt csalni bánatos arcra,
Taníts meg Uram, erre a harcra!

EU fogyatékosügyei stratégia 6 – A szabadidő és a biztonság közös jogunk

Mennyivel van kevesebb lehetősége a gyakorlatban egy fogyatékosággal élő személynek hozzáférni a minőségi szabadidős tevékenységekhez? Mennyivel van nagyobb veszélyben a mindennapok során a fogyatékosággal élő ember, mint mások?

Előző cikkünkben az oktatás és az egészségügy helyzetét jártuk körbe. Ebben a részben a művészet, a kultúra, a turizmus, a szórakozás hozzáférhetősége mellett a sportról és a fogyatékosággal élő személyek biztonságáról és védelméről is szó lesz.

A kikapcsolódás hozzáférhetősége

A hozzáférhető és inkluzív művészet, a kultúra, a sport, a szabadidős programok, a kikapcsolódást elősegítő tevékenységek, az idegenforgalom alapvető fontosságúak a társadalomban való teljes körű részvételhez, a jólét növeléséhez, az egyéni képességek kiaknázásához és javításához.

Az érintettek bevonásával több olyan felmérés is készült a közelmúltban, amelyek komoly hiányosságokat tártak fel a kultúra és a szabadidő aktív eltöltésére lehetőséget adó egyes területeken. Habár egyre több inkluzív sportlétesítmény jön létre, és egyre több országban – köztünk hazánkban is – válik elérhetővé a kultúra akadálymentesítése, ideértve a felirattal vagy audionarrációval ellátott tv-filmeket, az inkluzív mozivetítéseket és az egyéb akadálymentesített rendezvényeket, még mindig van hová fejlődnünk.

A fogyatékosággal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény olyan kétutas politikára szólít fel, amely a gyermekeknek és felnőtteknek szóló, általános és fogyatékoságspecifikus tevékenységeket is előmozdítja. Az Európai Bizottság ennek megfelelően erősíti az együttműködést a fogyaté-

kos emberek sportszervezeteivel az érintettek részvételének támogatása céljából. Ezen túlmenően elősegíti a fogyatékossgal élő művészek alkotásainak láthatóságát. Az uniós finanszírozás – például a Kreatív Európa Program segítségével – pedig törekedni fog a kulturális örökség és a művészetek akadálymentesítésére, a nyomtatott művek hozzáférhetőségére.

Sajnos manapság is számtalan olyan audiovizuális mű (film, reklám, stb.) lát napvilágot, amelyekben a fogyatékossgal élő személyek az emberi méltóságot sértő, a sztereotípiáknak alapot adó módon jelennek meg. Az Európai Bizottság az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelvvel és más hatályos szabályokkal összhangban ezek ellen is fellép.

Az Európai Bizottság ezenkívül:

- tanulmányt készít a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény 30. cikke végrehajtásának értékeléséről, hogy segítse a tagállamokat a fogyatékossgal élő személyek sportban, kultúrában és szabadidős tevékenységekben való részvételének és támogatásának fokozására irányuló szakpolitikákban

- partnerségre lép a Nemzetközi Paralimpiai Bizottsággal a sport területén a befogadás előmozdítása, valamint a sztereotípiák elleni küzdelem érdekében

- az Intelligens Turizmus Európai Fővárosa díjon keresztül továbbra is előmozdítja az akadálymentes turizmus fejlesztését

- A tagállamokat pedig a fogyatékossgal élő személyek művészi produktumainak népszerűsítésére és ösztönzésére, illetve láthatóságuk növelése céljából kiállítások és előadások szervezésére, ezek támogatására kéri fel a meglévő múzeumok és művészeti gyűjtemények akadálymentesítése mellett.

A fogyatékossgal magasabb biztonsági kockázatot jelent

A legtöbb fogyatékossgal élő ember pusztán állapotánál fogva is jobban ki van szolgáltatva az őt potenciálisan érő veszélyeknek, mint mások. Ez hatványozottan igaz akkor, ha otthonától távol, egy speciális intézményben él, vagy ha nő, idős ember vagy gyermek az illető. Emellett gyakrabban tapasztalhatják, hogy gyűlöletbeszéd tárgyává válhatnak, illetve gyakrabban lesznek megfélemlítés vagy zaklatás áldozatai az oktatási intézményekben vagy a munkahelyeken.

A fogyatékossgal élő vagy egészségügyi problémákkal küzdő személyek körében magasabb az erőszak előfordulási aránya (17%, szemben a fogyatékossgal nem rendelkezők 8%-ával), és nagyobb a zaklatás aránya (50%, szemben a fogyatékossgal nem rendelkezők 37%-ával). Emellett az emberkereskedelem, a koldulásra kényszerítés és a mögöttes céllal kötött házasságok kockázatának is jobban ki vannak téve.

A migránsok, a nemzetközi védelmet kérelmezők és a nemzetközi védelmet élvezők, többek közt a fogyatékossgal élő gyermekek biztonságát és jóllétét nem minden esetben védik a befogadóállomásokon vagy az őket

befogadó egyéb létesítményekben. Az olyan katasztrófák, mint az árvizek és a földrengések, súlyosbítják az érintettek kiszolgáltatottságát, így helyzetükből nehezebben tudnak kitörni. Katasztrófák esetén az egyenlőséggel és akadálymentességgel kapcsolatos kérdéseket a meglévő vészhelyzeti tervekben és a polgári védelmi segítségnyújtásban egyaránt gyakran figyelmen kívül hagyják.

Sokkal közelebbi problémát jelent az éghajlatváltozás. Ha a változó éghajlat miatt infrastrukturális változtatásokra van szükség, az a fogyatékossgal élő személyekre is hatással lehet. Emiatt az érintettekre külön figyelmet kell fordítani a zöld átállás során. Ehhez azonban többretegű szakpolitikák kiépítésére van szükség. Az Európai Unió a bűnözéssel és az erőszakkal szembeni hatékonyabb fellépés érdekében új, erősebb jogi mechanizmust vezetett be. Emellett a 2020-2025-re szóló nemi esélyegyenlőségi és gyermekjogi stratégiák keretében további célzott intézkedésekkel segíti elő a biztonság és védelem növelését, a szakembergárda bővítését és a figyelemfelhívó kampányok sikerességét. Az Európai Bizottság arra is külön figyelmet fordít, hogy a bántalmazás és az erőszak elleni fellépés, az intézmények nyomon követése, valamint visszaélés esetén a szisztematikus azonosítás és nyomozás a jövőbeli új szakpolitikáknak is részét képezze.

A polgári védelmi műveletekre vonatkozó közös európai szabványok felé haladva a Bizottság be fogja építeni a figyelemfelkeltést a veszélyeztetett csoportok biztonságának javítása érdekében. Az uniós finanszírozás a fogyatékossgal élő személyek szükségleteire való figyelemfelhívásra lesz felhasználva a polgári védelmi fórummal és az uniós polgári védelmi tudáshálózzattal tartott polgári védelmi találkozók révén. A Bizottság folytatni fogja a katasztrófhelyzetekre vonatkozó képzési programok finanszírozását, beleértve a fogyatékossgal élő személyek igényeit figyelembe vevő felkészültségi projekteket és gyakorlatokat, és megerősíti a megelőző intézkedések célzott nyomonkövetését.

Az Európai Bizottság ezenkívül:

- 2024-ig iránymutatást nyújt a tagállamoknak és a szakembereknek, köztük a rendőröknek, az erőszak fogyatékossgal élő áldozatainak nyújtott támogatás javítására vonatkozóan

- illetve felkéri az Alapjogi Ügynökséget, hogy vizsgálja meg az intézményekben lakó, fogyatékossgal élő személyek helyzetét az erőszakkal, bántalmazással és kínzással kapcsolatban.

- A tagállamok ezen kívül felkérést kapnak az Európai Menekültügyi Rendszer által nyújtott vívmányok végrehajtására, figyelembe véve a kiszolgáltatott helyzetben lévő, nemzetközi védelmet kérelmezők és nemzetközi védelemben részesülő személyek – köztük a fogyatékossgal élő személyek – sajátos szükségleteit a megfelelő gyakorlati védelem biztosítása érdekében

- valamint a kiszolgáltatók, köztük a fogyatékkal élő személyek menedékjog iránti kérelmeivel foglalkozó védelmi tisztviselők és tolmácsok képzésének megkönnyítésére az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatallal való szoros együttműködésben.

A következő rész tartalmából: Mit tesznek a világ más részein a fogyatékkal élő személyek jogainak érvényesítése érdekében? Milyen hatékony eszközök állnak az Európai Unió tagállamainak rendelkezésére a hatékony jogvédelem megvalósításához? Szükség van-e további eszközökre, és ha igen, milyen formában? Maradjanak velünk!

Velegi Dorottya jogi munkatárs

Fókuszban a gyengénlátó diákok – Együtt a jövőnkért április 1. rész

A Reál(is) jövő – Látássérült középiskolások reáltárgyi tanulását támogató ismeretek átadása (IFJ-GY-20-A-0291) című projekt keretében az Együtt a jövőnkért online találkozó sorozat áprilisban is folytatódott. Az online kerekasztal-beszélgetés a diákok és szüleik előtt is nyitva állt, hogy közvetlenül kapjanak információkat az őket érintő lehetőségekről, szolgáltatásokról.

Az áprilisi alkalmat Puskás Anett, az MVGYOSZ ifjúsági referense nyitotta meg, aki üdvözölte a résztvevőket és bemutatta az első előadót, Temesi Ágnest, a Gyengénlátók Általános Iskolájának intézményegység vezetőjét, aki részletesen bemutatta az iskola tevékenységét.

A Gyengénlátók Általános Iskolája

Az intézmény teljes neve Gyengénlátók Általános Iskolája, EGYMI és Kollégiuma. Ahogy a neve is mutatja, a szervezeten belül három intézményegység dolgozik szoros együttműködésben: a speciális általános iskola, a vidéki tanulók elhelyezését szolgáló kollégium – mivel az ország több, távolabbi szegletéből is érkeznek diákok és óvodások -, valamint az integrációban tanuló általános és középiskolás diákokat kiszolgáló Módszertani Központ, azaz az utazótanári hálózat.

A Gyengénlátók Általános Iskolájában két tagozat működik, az egyik az ép értelmű, a másik a tanulásban akadályozott gyermekek tagozata. A gyengénlátó diákok szakértői vélemény alapján kerülnek az iskolába, ahol az általános iskola nyolc osztályát végezhetik el. Fontos kiemelni, hogy nemcsak gyengénlátó diákok tanulnak az iskolában – bár az intézmény neve ezt sugallja –, hanem olyan gyermekek is, akik aliglátók, de látásukat praktikusan jól használják, így speciális segédeszközökkel, nagyrészt látásukra támaszkodva képesek a tananyag, a síkírás olvasásának készség szintű elsajátítására, más szóval látó-halló- tapintó életmódot folytatnak.

Óvodája nincs a gyengénlátó gyermekeknek, de a Módszertani Központ utazótanárai segítik az óvodáskorú látássérült gyermekeket, akiket többségi, integrált intézményben nevelnek. A Gyengénlátók Általános Iskolájában előkészítő osztályt is indíthatnak, ha minimum öt iskolaéretlen gyermek jelentkezik, akiket később a szakértői vélemény alapján az iskolában fognak oktatni. Az előkészítő osztályban folyó oktatás kötetlenebb, játékosabb, mint az első osztályban, viszont sokkal intenzívebb a tanulási képességek fejlesztése, mint az óvodában.

A tanulásban akadályozottak tagozatára az utóbbi években aránylag kevés gyermeket irányítottak, így nincs minden évfolyamon külön osztály, hanem összevont osztályok működnek.

A tanulók egy része vidéki, akik csak úgy tudják igénybe venni az iskola által nyújtott szolgáltatásokat, ha az intézmény kollégiumában laknak. A kollégium egy épületben van az iskolával, így nem kell utazniuk, ingázniuk az iskola és a kollégium között. Az általános iskolában öt fő fölött már indulhat, és 12 fő fölött már bontható osztály, vagyis 12 főnél magasabb létszámú osztály nincs az intézményben.

Az oktató-nevelő munka a helyi pedagógiai programon és a helyi tanterven alapul. Az iskola a nemzeti alaptantervre épülve fogalmazza meg a saját „ars poeticáját”, vagyis hogy milyen specialitásokat kínál az ide járó gyermekeknek. A Gyengénlátók Általános Iskolája specialitásait természetesen a látássérülés határozza meg, de az intézmény alapvető célja ugyanaz, mint a többségi általános iskoláké. Ezen felül van egy habilitációs/rehabilitációs célkitűzés, a differenciált, sérülés specifikus egyéni fejlesztés.

A Gyengénlátók Általános Iskolájának többletszolgáltatásai, a többségi általános oktatási intézményekhez képest

Az iskolában a tanároknak majdnem 100%-a gyógypedagógus, akiknek jelentős része a látássérültek pedagógiája szakirányon végzett, de vannak logopédusok, értelmi akadályozott, tanulásban akadályozott és más szakos gyógypedagógusok is. Mellettük dolgoznak gyógypedagógiai asszisztensek is, akik segítik az intézményben folyó oktatást.

Látássérült személyek számára akadálymentes az intézmény, optikai és tanulássegítő eszközökkel is fel van szerelve, emellett eszközkölcsönzésre is van lehetőség, ezt az utazótanári szolgálat működteti. Az épület kialakításakor fontos szempont volt a „gyengénlátós” akadálymentesítés: rengeteg természetes szórt fény jut be az osztálytermekbe, ezen kívül a szokásosnál több lámpa van felszerelve a tantermekben, melyeknek 8 fokozata van, továbbá asztali lámpák is segítik a gyermekek tanórai tevékenységét. Az intézményben színes sávok könnyítik meg a közlekedést. Az eszközök között megtalálható az állítható magasságú és dőlésszögű speciális asztal, a gyengénlátó tanulóknak készült füzetek, olvasótévék, domború ábrák, modellek, kontrasztos számkártyák, geometriai eszközök és makettek.

Az intézményben sérülés specifikus módszerekkel tanítják a diákokat. A követelmények meghatározásában is vannak különbségek a többségi iskolához képest: mentességek adhatók, melyek érvényesítése az intézményben nem jelent problémát. Vannak plusz tartalmak a tananyagban, amelyekre nagyobb hangsúlyt fektetnek, mint más intézményekben, például az alsók környezetismeret, vagy a felsősök biológia óráin a látás szervrendszeréről, látásmegőrzésről bővebben, részletesebben tanulnak. Az intézményben folyó oktatásra épül egy tanórán kívüli foglalkozás rendszer, amely a habilitációs/rehabilitációs célú fejlesztéseket, foglalkozásokat jelenti. Az órákon jelen van gyógypedagógiai asszisztens, így lehetőség nyílik a differenciált és egyéni képességekhez igazodó fejlesztésekre.

A tanórán kívüli foglalkozások

Az egyéni fejlesztések területei a következők lehetnek: látásnevelés, dislexia terápia, diszkalkulia, alapozó terápia, logopédia, finommozgások fejlesztése, gyógytestnevelés, szenzoros integrációs terápia, önkiszolgálás fejlesztés, tájékozódás, közlekedésnevelés, Braille írás-olvasás, aliglátó gyermekek informatikája, tárgyi korrekció, tehetséggondozás. A felsorolt fejlesztési területek között van olyan is, ami kifejezetten a súlyos fokban látássérült tanulók oktatására jellemző. Ezek azért szerepelnek a palettán, mert több olyan diák tanul az iskolában, aki gyengénlátóként került az intézménybe, de az idő előrehaladtával romlott a látása.

Szakkörök: rajz, meseterápia, drámafoglalkozás, kisszakács, számítástechnika és sakk. A szakkörök mellett a sportra is nagy hangsúlyt fektetnek, saját sportegyesületet működtet az intézmény, ezen belül úszást, atlétikát, csörgőlabdát, labdás szakköröket és judot oktatnak. A zeneoktatás sem maradhat ki a lehetőségek közül: zongora-, furulya- és népzenei vonós oktatás közül lehet választani. Emellett az iskolának van énekkara is. Ezek célja a tehetséggondozás és a terápiás személyiségfejlesztés.

A 7. és 8. évfolyamnak gimnáziumi előkészítést is tartanak igény szerint a következő tárgyakból: magyar, matematika, angol és német nyelv. Elsősorban a központi írásbelire készítik fel őket. Ezen évfolyamok részére ECDL tanfolyamokat is indítanak, amit az intézmény informatika tanárai tartanak.

A pszichológiai ellátás jobb, mint a többségi iskolákban. Az intézményben két teljes állású pszichológus dolgozik, akik egyéni és kiscsoportos foglalkozásokat is tartanak a diákoknak, valamint tanácsadást, konzultációs lehetőségeket biztosítanak szülők, pedagógusok részére. Ezek a szakemberek koordinálják az iskolai agresszió és internetes zaklatás megelőző programjait.

A gyermekorvos, és védőnő mellett szemészorvos is kijár az intézménybe, és szűrővizsgálatszerűen megvizsgálja az összes ott tanuló diákot, ezen felül az aktuális problémákkal is lehet hozzá fordulni. Az intézményben belül van

szemész- illetve gyermekorvosi rendelő, emellett két betegszoba – ez első-sorban a kollégiumi tanulók miatt szükséges. Állandó ápolói szolgálat van az iskolában.

A Gyengénlátók Általános Iskolájának elérhetősége

E-mail cím: temesy.agnes@gyengenlatok.hu

Weboldal: <https://gyengenlatok.hu/>

A Gyengénlátók Általános Iskolája Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye (EGYMI) szolgáltatásai

Kónya Kata a Gyengénlátók EGYMI intézményegység-vezetője bemutatta szolgáltatásaikat.

A Módszertani Intézményegység Utazó gyógypedagógusi hálózata foglalkozik azokkal a gyermekekkel, akik integrált nevelés-oktatásban vesznek részt. Működési hatókörük országos. Az intézmény nyilvántartja azokat a gyermekeket, akiket ma gyengénlátóként óvodában, általános és középiskolákban oktatnak. Ezeket a gyermekeket szükség szerint látja el az intézmény. Emellett helyi, közvetlen megsegítésben is részt vesz az utazótanári hálózat, vagyis a Budapesten levő többségi általános iskolákban tanuló gyengénlátó gyermekek ellátását biztosítják. Rendszeresen kijárnak ezekhez a gyermekekhez és a rehabilitációs órákat is az EGYMI-ben dolgozó utazótanárok tartják. Országos szinten ezt már nem tudná teljesíteni az intézmény, így vidéken helyi látássérültek pedagógiája szakos gyógypedagógusok látják el ezt a feladatot.

Az országban először itt voltak utazótanárok 1978-ban, ma 10 főállású és 3 félállású gyógypedagógus dolgozik a Módszertani Intézményben. Ennek növekedése azért is indokolt lenne, mert az integrációban tanuló gyengénlátó tanulók száma elég magas. Jelenleg 948 gyermeket tartanak számon országos szinten, ebből 472 fő általános iskolás, 226 középiskolás, 141-en óvodások és 59 fő fejlesztő nevelésben lévő.

Az intézmény dolgozói azon igyekeznek, hogy a gyermek mellett a szülőket, a családot is segítsék, próbálják az iskolai környezetben történő szolidaritást és elfogadást erősíteni, és ilyen fajta programokat nyújtanak például a látássérült diák osztálytársainak is. A befogadó pedagógusok segítése az egyik legfőbb célkitűzése a Módszertani Központnak, mivel a jól működő integrációban zajló oktatás kulcsát ebben látják. Szigorúan vett továbbképzést nem nyújt az intézmény, de minél több ismeretet igyekeznek átadni a pedagógusoknak. Szakmaközi kapcsolatokat tartanak fent azokkal az utazótanárokkal, együttnevelést segítő gyógypedagógusokkal, akik foglalkoznak gyengénlátó gyermekekkel. Velük próbálnak együttműködni, közös gondolkodásra hívni, ennek érdekében szakmai beszélgetéseket és partnertalálkozót tartanak minden évben.

Óvodás gyermekek ellátása

Az intézmény fő célcsoportja az iskolás populáció, de ellátják igény szerint az óvodásokat is. Ők bejárnak és az intézmény épületén belül történik a fejlesztésük. Vidéki gyermekek is járnak ezekre a fejlesztésekre, de ez csak olyan esetben fordul elő, mikor helyben nem kaphatja meg a megfelelő ellátást, mert nem találnak helyi látássérültek pedagógiája szakos gyógypedagógust.

Az óvodásoknak egyéni és csoportos foglalkozásokat tartanak, ezek között vannak iskolára felkészítő és halmozottan sérült gyermekek számára kialakított foglalkozások. Emellett fejlesztéseket tartanak olyan gyermekeknek, akiknél szociális és beilleszkedési nehézségek lépnek fel. Évente szerveznek óvodások részére családi hétvégét, ahol a gyengénlátó gyermekek és szüleik találkozhatnak, ismerkedhetnek. Játékkölcsönzésre is van lehetőség, ezeket a fejlesztéshez illeszkedve választják ki a szakemberek az adott gyermek számára.

Általános és középiskolás tanulók segítése

Iskolalátogatást szoktak tenni a Módszertani Központ munkatársai iskolába lépéskor, a felső tagozat megkezdésekor, illetve iskolaváltás esetén. Ha lehetséges, óralátogatásokat is végeznek, hogy hasznos tanácsokkal láthassák el a befogadó pedagógusokat. A pályázati lehetőségekről értesítik a befogadó intézményt, a szülőket és a látássérült diákokat. Az intézmény fel szokta ajánlani, főleg felső tagozatosoknál az interaktív szemléletformáló programokat is. Ezeket a programokat megpróbálják úgy alakítani, hogy az adott látássérült gyermekhez mért tanácsokat, javaslatokat is megfogalmazzanak. Egyéni konzultációs lehetőségeket is biztosítanak a szülőknek és pedagógusoknak, online és személyes formában is, előzetes egyeztetés alapján. A tanév végén életviteli táborba hívják az integrációban tanuló diákokat. Családi és pályaválasztási napokat, hétvégéket is szoktak tartani. Rehabilitációs napokat is szerveznek elsősorban azoknak a diákoknak, akik a lakóhelyükön nem kapnak ilyen ellátást, valamint azoknak, akik nagyobb lemaradást mutatnak egy-egy területen és komolyabb megsegítést, intenzív fejlesztést igényelnének. Ez általában egy többnapos bentlakásos program szokott lenni. Optikai, elektronikus és tanulást segítő eszközöket lehet kölcsönözni az EGYMI-től, melyek kiválasztásában az ott dolgozó utazótanárok segítenek.

A rehabilitációs/rehabilitációs órák tartalma

Az integrációban tanuló gyengénlátó gyermekek a rehabilitációs órákon kapják meg, direkt módon, azokat a kompetenciákat, amelyeket a speciális iskolában indirekt módon is megszereznek a diákok, amelyek fejlesztése az egész oktatást, mindennapi tevékenységet áthatja. Ilyen tartalom a látásne-

velés, egyéb kompenzációs területek fejlesztése (hallás, tapintás), segéd-eszközök használatának elsajátítása, számítógép használat, közlekedés és tájékozódás tanítása.

Befogadó pedagógusoknak nyújtott szolgáltatások

Nyílt napokat szerveznek a befogadó pedagógusoknak, ahol órát látogathatnak, szimuláción vehetnek részt és előadásokat hallgathatnak. Ezt próbálják most az online térbe áthelyezni. Jövőbeli elképzelés, hogy online és személyes nyílt napokat is szervezne az intézmény. Emellett iskolalátogatással, személyes egyéni konzultációval, kiadványokkal és különböző szakmai programok megvalósításával segíti az intézmény a pedagógusokat.

Elérhetőség:

E-mail cím: egymi@gyengenlatok.hu

Weboldal: <https://gyengenlatok.hu/>

AtoMol – Interjú dr. Szombati Zsigmondné Pannival

Az AtoMol egy molekula-modellező eszköz a kémia tantárgy tanításához.

- Hogyan jött létre az AtoMol?

- A kémiatanárok egyik nagy kihívása, hogy hogyan segítsenek tanulóiknak olyan kémiai jelenségek elképzelésében, olyan fogalmak megértésében, amelyek nem szemléltethetők, nem láthatóak és kézzel sem foghatóak meg. Módszertani könyvek, szakcikkek, taneszköz katalógusok számtalan modellt, modellező eszközt, ábrát, stb. tesznek elérhetővé a tanulás-tanítási gyakorlatban. A vak gyermekek számára a világ megismerése a vizuális érzékelés hiánya miatt túlnyomórészt a hallás és a tapintás útján lehetséges. A tanulás során a fiataloknak komoly nehézséget okoz, hogy a könyvekben lévő képek nem nyújtanak segítséget, valamint a használatban lévő molekulaépítő készletek színei sem értelmezhetőek, így ezek sem szolgálják a megértést. Gyakran a manipuláció is sok időt vett igénybe.

Gyógypedagógusként évtizedek óta gyűjtöm a tapasztalatokat a vak és aliglátó tanítványaim tanulási, megértési és fogalomalkotási folyamataira vonatkozóan.

Gyakori probléma annak megértése, hogy hogyan változik az atom szerkezete, és az elektronok száma a különböző atomok esetében. Elkészült egy olyan modellező taneszköz, mely érthetővé teszi, hogy az atomok hogyan épülnek fel, valamint érzékletesen mutatja a molekulát és annak kötését a tapintás útján.

A fejlesztés ideje, azaz amíg az eszköz végleges szerkezetét és formáját elérte, több szakaszra tagolódott. Az AtoMol elkészítésének háttérében a kémiatanítás elméletének tanulmányozása, valamint a gyakorlati ötletek beválásának tanulmányozása áll a tanítási gyakorlat során. Mindig az adott

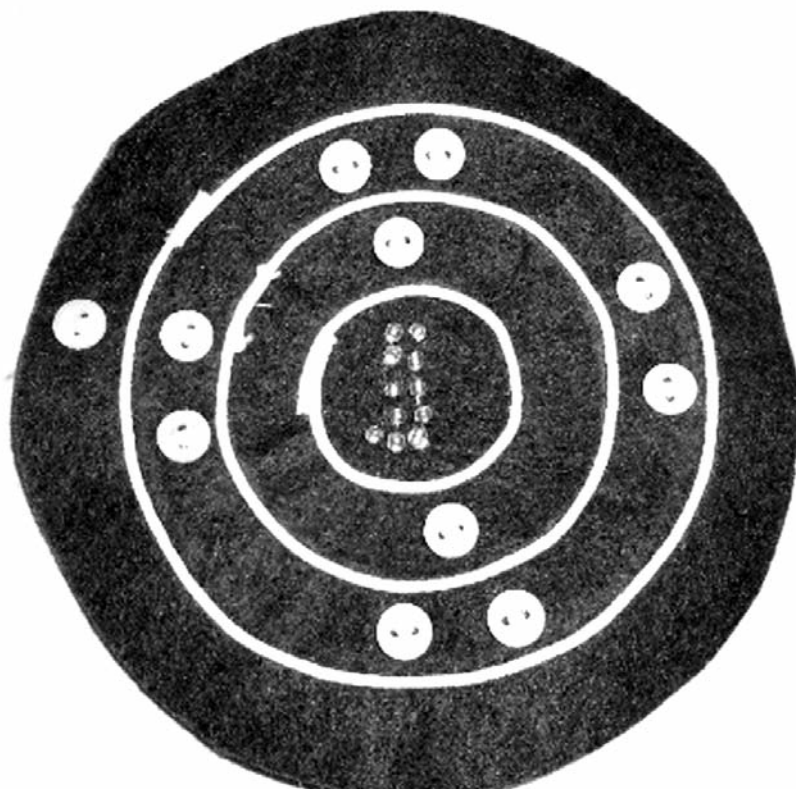
óra anyagához készültek el a megfelelő atomok modelljei. A használat során a tanulók néhány hónap alatt megtanulták az atomok felépítését és meg tudták különböztetni a molekulák kémiai kötéseit. A tanév végére elkészült az ATOMOL, mint rendszer, mely tartalmazta az általános iskolában a kémia tanításban használt elemeket. Mivel az atomok tárolását is meg kellett oldani, adódott az a megoldás, ami segíti a periódusos rendszer lényegének megértését is. Így a következő évben elkészült a könnyen kezelhető periódusos tároló.

A munkát segítette a folyamatos konzultáció más tanárokkal. Az órán tapasztaltak lehetőséget adnak a hibák kijavítására, a fejlesztésekre is. Kihívást jelentett gyors és hatékony leolvasást biztosítani. A tízes számrendszert alapul véve, a tízeseket egy nagyobb, kissé hosszúkas gyönggyel helyettesítettem. Könnyen megkülönböztethető, gyorsabban leolvasható.

Kezdetekben azonban olyan problémákkal is meg kellett küzdenem, melyre soha nem gondoltam volna. Meglepődve tapasztaltam, hogy a gyerekek nagy részének gondot jelentett a gombolás. Ez mindenképpen az előző évek fejlesztő munkájának a hiányát mutatja.

Az előzetes tapasztalást pl. Csocsánné Horváth Emmy is hangsúlyozza a matematika területén. Azt vallja, hogy az érzékeltetés, szemléltetés módszere elengedhetetlen a vak gyermekek sikeres oktatásában.

A tapasztalatokhoz való alkalmazkodás lehetővé tette, hogy az AtoMol az atomszerkezet tanításánál, illetve a kovalens kötések kialakulásánál szemléletesen és jól értelmezhető formában segítse a kémia tanárok munkáját.

- Kik számára ajánlott az AtoMol használata?
- Az AtoMol 2015-ben került szabadalmi oltalom alá. Az azóta eltelt évek bebizonyították, hogy az AtoMol valamennyi különböző érzékszervi preferenciával tanuló diák számára megkönnyíti a kémiai fogalmak tartalmi megtöltését, a valós, és nem csupán kívülről betanult ismeretek elsajátítását.

Elmondhatjuk, hogy a kémia tanítás eddig használt eszközei a látássérült gyermekek számára nem teszik lehetővé a teljes megértést. Használatuk a tanár segítsége nélkül – a legtöbb esetben – lehetetlen.

Az AtoMol készlet nagymértékben megkönnyíti a kémiai ismeretek elsajátítását. Az AtoMol egyaránt alkalmas az iskolákban tanuló összes gyermeknek, fogyatékoságtól függetlenül. Előnye, hogy a látássérült fiatalok is együtt tudnak dolgozni látó társaikkal, így az AtoMol egyetemesnek mondható.

Az AtoMol sok fiatal érdeklődését felkelti a kémia iránt, ezért használatával tudásuk biztosabb alapokra helyeződik.

- Hogyan használjuk az AtoMolt?
- A gombolási nehézségek kiküszöbölése érdekében először nem a molekulák építésével, hanem a szétszedésével, elemzésével kezdtem meg a kötések megtanítását. A gyerekek először meghatározzák a kötések típusát, majd a szétgombolás során jutnak el a molekula megnevezéséhez. Hosszabb gyakorlás után már eljuthatunk az építéshez is.

A kémiai tudás felmérésekor gyakori kérdés, hogy milyen elemek alkotják a szóban forgó vegyületet és milyen arányban; egy molekulában melyik atomból hány van, stb.

Amikor a tanár a tanuló feladatává teszi, hogy állítsa fel egy vegyület szerkezeti képletét, ezzel jól lemérheti, hogy a tanuló valóban érti-e, amit tanult, tudja-e öntevékenyen alkalmazni ismereteit. Ugyanis a kémiatanítás és -tanulás elképzelhetetlen a szerkezeti képletek ismerete nélkül. Az AtoMol képes ezen hiányosságok megsegítésére is. A modellek segítségével a tanulók a kémiai anyagok szerkezetét és kapcsolódásait a tapintás segítségével könnyebben ismerhetik meg.

Az AtoMol bemutatása

A készlet 100 darabból áll. Atomokat és periódusos tároló egységet tartalmaz. A készlet alapanyaga filc, az atommagot, illetve az elektron-pályákat vékony zsinór választja el egymástól. Az atommagban levő protonokat gyöngy helyettesíti, az elektronokat gomb, míg a szabad elektron helyeket gomblyuk szemlélteti.

Az atomok molekulává válását a gombok és gomblyukak összekapcsolásával lehet modellezni. A kötések így valamennyi tanuló számára értelmezhetővé válnak.

Az atomokat tároló egység a periódusos rendszernek megfelelően van ellátva zsebekkel, melyeken sík- és Braille-írással van jelölve a csoportok és

az atomok neve. Ez a megoldás biztosítja a periódusos rendszer ismeretét is. Ezáltal könnyűvé válik az egyes atomok jellemzése, és elhelyezése.

A készlettel való munka fejleszti a tanulók figyelmét, logikai gondolkodását, kreativitását is.

A tapintható Radon atom. Egy filc alapanyagú kör, melyen egy vékony zsinór választja el az elektronhéjat az atommagtól. Az atommagban 8 nagy méretű gyöngy és 6 kisméretű gyöngy ábrázolja a protont. A nagyméretű gyöngyök a 10-eseket, a kisméretűek az egyeseket jelölik. Egy oszlopban maximum 5 darab található, amely szintén megkönnyíti a számolást. Az elektronhéjon gombok demonstrálják az elektronokat, gomblyuk nem található, mivel nemesgáz révén nincs szabad kötőelektronja. Az atommagtól távolodva az első elektronpályán 2, a másodikon 8, a harmadikon 18, a negyediken 32, az ötödiken 18, és a hatodikon pedig 8 gomb helyettesíti az elektronokat.

Az AtoMol megismertetése magyar és nemzetközi terepen

Az AtoMol film bemutatja Youtube-on, hogy a fent leírtak hogyan igazolódhatnak a pedagógiai gyakorlatban:

<https://www.youtube.com/watch?v=Q4f7XoWNQSc>

A film a Vakok Óvodája, Általános Iskolája, Szakiskolája, Készségfejlesztő Iskolája, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye, Kollégiuma és Gyermekegység honlapjára is felkerült, de megtekinthető a facebook-on a különböző közösségi oldalakon, mint például a Gyógypedagógusok a gyógypedagógiáért, Pedagógus ötletelő, Reaktor – kémiatanárok, Kreatív pedagógia, stb.

Az AtoMol eszköz bemutatása német és angol nyelven elérhető:

<http://isar-projekt.de>

<http://www.isar-international.com>

A prospektus szintén megtalálható a neten:

<https://atomol.iwk.hu/>

2017-ben a Családinet-en jelent meg az AtoMol-t részletesen bemutató írás: „AtoMol: molekula-modellező eszköz a kémia tantárgy tanításához az inkluzív általános iskolák számára” címmel.

2017-ben előadást tartottam a MAGYE XLV. konferenciáján az „AtoMol molekula-modellező eszköz a kémia tantárgy tanításához az inkluzív általános iskolák számára” címmel. Az ott kapott visszajelzések is megerősítettek abban, hogy munkám jelentős a vak gyermekek kémia oktatásában.

A 2017-2018-as tanévtől bemutató órákat tartok „Mosolygó kémia” címmel kémiatanároknak, valamint az integrációban dolgozó gyógypedagógusoknak. A tanítási óra keretében a tanárok megismerkedhetnek az AtoMol taneszköz alkalmazásával és eredményességével.

Az egyetemi hallgatók gyakorlatain és projektmunkáiban is bemutatásra és bevetésre került már az AtoMol.

2018 szeptemberében a franciaországi Clermont-Ferrand-ban, az ENVI-TER Konferencián több ország képviselői ismerkedtek meg az AtoMol-lal.

Az eszköz Magyarországon 2 szegregált intézményben, a Gyengénlátók Általános Iskolájában és a Vakok Általános Iskolájában van használatban. Németországban három iskolában használják integráltan tanuló látássérült tanulók, valamint Izland is vásárolt gyermekeik számára.

A Vakok Általános Iskolájából gimnáziumba került növendékeink kémiai tudásáról rendkívül pozitív visszajelzések érkeznek.

Amennyiben felkeltette érdeklődésed az AtoMol, vagy az AtoMol bemutató Mosolygó kémia óra, keress bizalommal:

Mail cím: atomol@gmail.com

Szombati Zsigmondné Panni

A Kiskunsági Nemzeti Parkban, a Rákos vipera központban és a nemzeti park területén

Szombaton reggel 8 órakor indultunk külön busszal a LÁRKE egyesülettel, de a veszprémi látássérültek egyesületének tagjai közül is jöttek négyen, illetve ketten a Csongrád megyei látássérültek egyesületétől is, akik a kutatási munkáikba vontak be minket a kirándulásunk végén.

Utazásunk nagyon jól telt, az út két órás volt. Először Kunpeszér településre érkezve egy Rákosi Vipera védelmi központot látogattunk meg, ahol a központ területére belépve volt egy két foci pályára nagyságú lekerített terület, ami hálós kerítéssel volt elzárva az emberek elől. Itt a viperák voltak terráriumaikban, amelyek szintén hálóval voltak oldalról körülvéve.

A központ udvarán nagy szeretettel vártak bennünket a házigazdák, akik a kunpeszéri erdő erdészei. Ezt követően pedig megismertük herpetológus idegenvezetőnket, Schneider Viktort, aki mesélt nekünk a rákosi vipera védelméről és ennek a Magyarországon élő mérges kígyó fajnak a megmentéséről. Megtudhattuk tőle, hogy ezt a rákosi viperát először Herman Ottó a Rákos patak mentén találta meg, innen ered az elnevezése. Csak annak idején Rákosi Mátyás miatt nem lehetett rákosi viperának hívni, hanem helyette a parlagi vipera megnevezést használták erre a kígyóra!

Viktor aztán elmondta azt is, hogy annak nagyon kicsi a valószínűsége, hogy a viperák megtámadják az embert, mert csak akkor mar a kígyó, ha már félelmében nem tud hova menekülni. Mérge nagyon gyenge, erős immunrendszerű embereknél teljesen ártalmatlan, egy méh csípésének felel meg. Kicsit gyengébb szervezetű személyek esetében pedig kisebb kiütéseket, vagy nyirokcsomó duzzanatokat okozhat, de ezek maguktól elmúlnak!

Továbbá megtudhattuk tőle azt is, hogy az intenzív állattartásnak köszönhetően, elsősorban a legeltetések miatt teljesen visszaszorultak azok a természetes növénytársulások, amelyek menedéket nyújtanak ennek a kígyófajnak. Ugyanis ennek a kígyónak több ragadozó ellensége van, ami célzottan vadászik rá. Ilyen pl. a borz, a róka, a sas, a kígyászölyv. Úgyhogy ezért van szükség többek között erre a növényzetre, mert ez biztosít jó rejtekhelyet ennek a csodálatos hüllőnek.

Miután ezt idegenvezetőnk elmondta, megismerhettünk néhány növényt, ami jellemző erre a dombos, futóhomokkal borított térségre. 3 növényt adtak a kezünkbe: a kormoscsátét, a zombékosfüvet, valamint a környékre szintén jellemző növényt, az árvalányhaját. Mindegyik növénynek különleges volt a tapintása.

Ezután megtudhattuk azt is, hogy ez a kígyó elevenen hozza világra a kis kígyókat, amik eleinte egyenesszárnyúakkal, tücskökkel táplálkoznak, később pedig már gyíkot, illetve fehér egeret is esznek. Meg is mutatták nekünk azokat az élő tücsköket, amelyeket a viperáknak adnak táplálékul. Ezeket korábban egy dobozban tartották, amiből teljesen jól lehetett hallani ciripelésüket, mintha egy szép nyári estének lettünk volna részesei ezen az első programon. Ezeket az élő tücsköket mindenkinek körbeadták vödröstől és ki lehetett őket venni, megnézni hogyan mozognak és másznak. Aztán megnézhattunk egy gyíkot is, ami szintén fő táplálékát képezi a viperának.

Végül két műanyagból készült kígyót adtak körbe mindnyájunknak, hogy érzékeltessék velünk, milyen a valóságban a kicsi és a kifejlett vipera mérete! Miután megtekintettük a kígyók műanyag változatait, kaptunk a kezünkbe egy levedlett kígyóbőrt, amelynek tapintása leginkább egy kiszáradt, összeaszalódott fűhöz hasonlított a legjobban. Ezután Viktor kivett a terráriumából egy viperát, amit először egy dobozba helyezett, és a doboz falát ütögette, így hallhattuk annak a hangját, a vipera hogyan sziszeg és fúj félelmében. Viszont miután kézbe vette a kígyót, kesztyűjével megfogva, a vipera teljesen megnyugodott. Ezt követően mindannyian megsimogattuk a kígyót. A bőre szép sima volt, egyáltalán nem volt nyálkás!

A simogatás után azzal a kesztyűvel, amivel herpetológusunk megfogta a viperát, én is felemelhettem és megtarthatam egyedül kezemben az állatot, ami szintén nagyon nagy élmény volt!

A viperás bemutatót követően útnak indultunk busszal a kunpeszéri erdőbe, ahol egész utunk alatt részletes tájékoztatást hallhattunk a kiskunsági vidék jellemzőiről. Megtudhattuk, hogy ez a környék kissé dombos, buckás, de jellemzően nagyobb részt sík terület, ami futóhomokkal és egyéb növényekkel borított.

Leginkább intenzív legeltető állattartással foglalkoznak, valamint erősen megnyilvánul a tanyavilágra jellemző életforma, amit jól kivehetően mutatnak az utak mentén lévő tanyák és házikók. Két fő állat tenyésztése zajlik ezen a tájegységen: a szarvasmarha intenzív legeltetése, illetve kisebb számban lovakat is tartanak.

Utunkat végig árvalányhaj szegélyezte, melytől teljesen úgy nézett ki az erdő, mintha ezüstárban úszna. Végül megérkeztünk a kunpeszéri erdő útvonálához, ahol megállt a buszunk és onnan már gyalog vágunk neki az erdőnek idegenvezető herpetológusunk segítségével.

Viktor elmondta, hogy a peszéri erdőnek nagyon jó az apróvad és a nagyvad állománya, és a vadászat kizárólag csak az erdő állatállománya túlszaporodásának kordában tartása végett engedélyezett.

Ezután mesélt az őshonos növényfajokról, amelyek ezen a vidéken megtalálhatóak. Ilyenek pl. a kékbangó, ezüstbangó, szarvasbangó. Ezek mind lágyszárú növények, virágfélék. Valamint említést tett az erdőnek egy fontos programjáról, ami az oak key nevet viseli, amely kulcs a tölgy kifejezést jelenti magyarul, aminek az a célja, hogy védelmezzék a kocsányos tölgyet, ezzel is megakadályozva az invazív fák az elterjedését. Idegenvezetőnk elmondta azt is, hogy ezeket a fajokat azért nevezzük invazívnak, mert elterjedésükkel kiszorítják az őshonos fajokat, elvéve előlük az életteret. Ilyen inváziós fajok közül a következő fák vékonyabb ágait, szárait nézhettük meg tüzetesebben: a bálványfának, a kései meggynek és az ostorfának az ágait és leveleit tapogathattuk ki. Ezen kívül szedtünk vadhagymát is, ami nagyon picike, de illata teljesen olyan, mint a fokhagymának vagy medvehagymának,

de nagyon apró, és ez a hagyma egyáltalán nem tartozik az invazív fajok közé. Miután ezeket a növényeket is alaposan megvizsgáltuk és végjgjártuk az erdőt, egy erdészházba mentünk, ahol egy fókuszcsoporthoz interjút csináltak velünk. Mihók Barbara, a Szegedi tudományegyetem ökológusa és Ballai Anna Mária, a Csongrád megyei látássérültek egyesületének elnöke. A következőket vitattuk meg: Kinek hogyan tetszett a kirándulás, hogyan szeretünk jobban kirándulni: egyedül vagy csapatban, illetve hogyan lehetne segíteni számunkra a minél akadálymentesebb hozzáférést a túraútvonalakhoz. Még eredménye nincs a kutatásoknak, de ha a megfogalmazott javaslatokból valami megvalósul, akkor már eredményesnek mondhatjuk ezt a fókuszcsoporthoz tartozó kutatási munkát.

Végül pedig házigazdáinktól az a kellemes meglepetés ért minket, hogy megvendégeltek házi készítésű, adalékanyag mentes mézzel, ami nagyon sok gyógynövényt tartalmaz, illetve házi készítésű bodzaszörppel is megkínáltak. Aki pedig szeretett volna, az kapott egy üveggel ebből a finom házi készítésű mézből, amit haza lehetett vinni!

Mindent összegezve azt tudom írni, hogy nekem ez a kirándulás egy olyan örök életre szóló élményt adott, amire mindig emlékezni fogok!

*Györök Márk
Lárke e.hírlevél 14. szám*

Indonéziában jártam 1. rész

Kezdem a legelején, amikor már nagyon kiütött rajtam az unokaláthatnék.

Mint a legtöbben már tudjátok, vőm tavaly nyáron elnyert egy bevándorlási ügyintézői állást az ENSZ menekültügyi főbiztosságától Indonéziában. Lányom a két gyerekkel Batam szigetén, vőm egyedül az ottani menekülttáborhoz közel, egy másik szigeten, Bin-Tan szigetén él, ahonnan csak hetenként jár haza a családjához. Erre a különélésre azért van szükség, mert nemzetközi iskola csak Batam szigetén van, onnan viszont a vőmnek a mindennapos munkába járás sok időt és pénzt emésztett volna fel.

Már egy éve nem láttam az unokáimat. Egyre gyakrabban pedzegettem a lányomnak, hogy nagyon hiányoznak, de nem akarta, hogy belevágjak az utazásba. Akkor még egy másik lakóparkban laktak. Érvéle szerint ott nem tudunk volna kimozdulni: nyitott csatornák, életveszélyes közlekedés, egyéb lehetetlen állapotok miatt. Aztán egyszer csak jelezte, hogy talált egy kellemes lakóparkot, egy sokkal élhetőbb környezetet, ide már meg mer hívni. De itt is jött a probléma. Túlságosan rövid volt az idő a szervezésre. Mindez úgy május vége felé történt. Érdeklődtem az utazási lehetőségekről. A lányom által ajánlott Catar géppel, budapesti indulással, Dohán és Djakartán keresztül egymillió körül mondták az árakat. Na, ezt felejtsek el.

Szingapúr ott van a közelben, egy óra hajóval, de az más ország, lányoméknak el kellett volna jönniük elém, de az útlevelük az indonéz hatóságoknál volt tartózkodási engedély meghosszabbítása címén. Ismerve az ottani emberek mentalitását, lányom nem bízott abban, hogy lesz útlevelük addigra, amikor az utazásomat terveztem. Ez az időszak augusztus 15 és 31 közé esett. Később nem lehetett, hisz kezdődött a gyerekeknek az iskola.

Nosza, érdeklődés, keresgélés, mígnem az egyik betegem (gyógymasször vagyok) segítségével kerestem egy Szingapúrban élő magyar lányt, aki várt volna a szingapúri reptéren és átsegített volna a hajóállomásra. Amikor ez az ígéret megvolt, csak akkor rendelhettem meg a repjegyet, ami negyede volt a Djakartán keresztül ajánlott árnak. Még egy hetet kellett várnom a visszaigazolásra, hogy a reptéren is tudják biztosítani számomra a segítséget.

Tehát megvan. Bécsi indulás augusztus 15-én, pénteken 15:30-kor az Emirates Airlines Boeing 777-300ER járatával, Dubaiba érkezés este 11:00-kor. Továbbindulás hajnali 3-kor szintén az Emirates Airlines Airbus Industrie A380-800 Pax járatával, és érkezés Szingapúrba 15:00-kor. Ezek az idők mindig az adott érkezési hely időzónájának megfelelő idők. Maga az utazás Bécs és Dubai között 5 és fél óra, Dubai és Szingapúr között pedig 8 óra. Visszafele a Szingapúr-Dubai út ideje egy órával rövidebb, hisz alánk fordult a föld, de érdekes módon a Dubai-Bécs útidő fél órával hosszabb volt, mint odafele.

Visszaindulás augusztus 31-én Szingapúrból 10:35 órakor, szintén az Emirates Airline légitársaság Boeing 777-300-as gépével. Érkezés 13:45-kor, majd onnan tovább 17:15 kor Bécsbe, szintén az Emirates Airlines Boeing 777-300 típusú gépével, ami 21:10 kor érkezik Bécsbe. Mikor mindez megtett, végre befizethettem és magaménak tudhattam a fontos papiruszt. Levélben el is küldtem a lányomnak, hogy nála is meglegyen. (Ennek a későbbiekben még lesz jelentősége.)

Ekkor jött a válasz, hogy lemondhatom az általam megszervezett szingapúri lányt, mert csodák-csodája, megérkeztek az útlevelek és tudnak jönni elém Szingapúrba.

Gyűjtöttem a listát, mit is kell vinnem, megkötöttem a szükséges biztosításokat.

Utazás előtti napon nővérem segítségével megvásároltuk a szükséges dolgokat. Volt vagy másfél méteres a számla, amit kaptunk. Maximumra kapcsolva a hűtőt, még bepakoltam a szükséges dolgokat, hogy aztán másnap reggel megkezdhessem a bőröndbe pakolást.

Gondoltam, szépen elkülönítem a dolgokat, saját holmit a hátizsákba, lányoméknak szánt dolgokat a bőröndbe. Na, igen, ahogy a Móricka elképzelte. A bőröndöt megemelve kiderült, hogy óriási a túlsúly, hisz a megengedett csak 30 kiló volt. Persze a hátizsákom megtelt a saját holmikkal, de bőven a megengedett 10 kiló alatt volt. Nosza, kirakodás, újraelosztás, persze már kevésbé precízen, mint először.

Szalámik, felvágottak, sajtok, nehezebb húсарuk jórésze a hátizsákba került, míg a ruháim az egyéb termékek közé a bőröndbe.

Még mindig sok volt a súly. Mit hagyjak itthon? Vértett a szívem minden visszaszedett holmiért.

Aztán úgy döntöttem, lesz, ami lesz, a könyveket elkészítettem úgy, hogy ha a túlsúly miatt fizetendő összeg több lesz, mint a postaköltség lenne, akkor egy mozdulattal kikerül a bőröndből és postán feladjuk. Volt vagy 40 kilós a bőrönd.

Délelőtt 11-re jött értem az egyik páciensem az anyukájával, akik felajánlották a segítségüket a reptérre jutásomhoz. Víz, gáz elzárva, ablakok becsukva, papírok, útleveél, telefonok feltöltve nálam, diktafon úgyszintén, lakás zárva, start.

Gond nélkül, bőven időben érkezünk a schwechati repülőtérre.

Birkózás a hatalmas csomagokkal, keresgélés, érdeklődés, hogyan is megy a becsekkolás. Mert persze, a reptéri segítő csak a becsekkolás után jön.

Hatalmas sor, rengeteg ember. Na, itt sohasem kerülünk sorra. Mígnem az egyik sor elején lévő kínai házaspár maga elé engedett minket, hisz a kísérrömnek minél előbb el kellett állnia az autójával egy másik helyre, de nem akart minket magunkra hagyni.

Becsekkolás után egy fogyatékosok számára kijelölt várakozóhelyen elbúcsúztunk egymástól és magamra maradtam a beszállókártyámmal, a 12 kilós hátizsákkal és a ridikülömmel. Nem túl hosszú várakozás után valaki a nevemen szólított. Alig ismertem fel az erősen németesen kiejtett nevemet. Karon fogott az úr, megkérdezte, tudok-e gyalogolni, aztán hátamon a csomaggal elsiettünk a különböző beléptetési procedúrák helyszínére. Eszébe sem jutott, hogy netán vigye a pakkomat helyettem.

Csomagomat, kézitáskámat áttúrták, átvilágították, engem is megmotoztak, testszkennerbe állítottak, cipőmet is átvizsgálták.

Természetes vágó eszköz nem volt nálam, még a szemöldökcsipeszt is a bőröndbe raktam, hisz tudtam, mindezeket tilos a gépen magamnál tartani.

Elsőként vittek fel a gépre. Ott a stewardess szívélyesen fogadott. Elkísért a helyemre, ami eléggé a gép hátuljában, jobb oldalon, az ablaknál volt. Próbálta elmagyarázni, hogy mi hol van, mi micsoda. Nyelvtudásom még mindig eléggé szegényesnek bizonyult. Amit kérdeztem, azt szabatosan tettem, aztán azt hitték, hogy hű, de jól megy az angol. Mondták jó gyorsan, és nem a legegyszerűbben az instrukciókat. Szorgalmasan bólogattam, gondoltam, majd lassacskán mindent kitapasztalok. Be is állítottam magamnak a légbefúvást, megkerestem az utaskísérőt hívó gombot, kipróbáltam az előttem lévő ülés háttámlájába beépített, monitorral, fülhallgatóval és távirányítóval ellátott szerkentyűt, ami az utasok szórakoztatását volt hivatva szolgálni. Hátizsákomból a meleg pulcsit kivettem, a többit felpakoltam a csomagtartóba, de a ridikül az előttem lévő ülés alá fért csak be.

A felszállás rendben megtörtént, semmi zavaró körülményt nem észleltem. Ezek után az utaskísérők kis, nedves törcsiket osztogattak, töröljük tisztára izzadt kezeinket és homlokunkat. Különbféle italokat kínáltak, üdítőket, bort, sört, röviditalt lehetett választani. Maradtam az orange-nál, ezt legalább ismertem.

Következett a kaja. Lenyitották az előttem lévő ülés háttámlájából a kis asztalkát az ölembe. Na, ettől kezdve még annyi mozgáslehetőségem sem volt, mint annak előtte, pedig már addigra is kocka alakú lett a sejhajom a szűkre méretezett ülésben. Nem vagyok túlságosan kövér, magas sem, de a 65 kilóm és 150 centim is soknak bizonyult.

A kis asztalkára aztán jött a tálca, telis-tele pakolva a következőkkel: előétel, saláta, sütemény, víz, vaj, kenyér, csokoládé, kekszek, szalvéta és evőeszközök, pici só, fogpiszkáló és a főétel, ami finom meleg volt, és vastag fóliatakaró védte a kihűléstől. Ez így mind szép, csak mindig attól tartottam, hogy lepotyognak a dolgok. Semminek nem találtam helyet. A földre mégsem dobhatom az ételekről lebontott csomagolást, a tálcára meg egy gombostűt sem lehetett leejteni. Kínlódtam vele rendesen. Mivel a főétel szelet-hús volt hasábburgonyával és valami felségesen finom, pépesített zöldségkeverékkel, a szomszédom segített összedarabolni. Mondanom sem kell, hogy a csöppnyi tányér méretéhez képest a hatalmas szelet darabolása még neki is komoly erőpróbát jelentett. Na, azért szépen lassan minden elfogyott, már csak arra kellett várni, hogy összeszedjék a hulladékot. Ugyanis addig se ki, se be. Egyszerűen nem lehetett megmozdulni, mert minden potyogott. Serény munka nyomán azért csak megszabadultunk fogva tartóinktól, megindult az áradat a WC felé. Kulturált, mindennel ellátott csöpp kis helyiség volt. Egész utazásom alatt azon gondolkodtam, hogyan tud itt elférni mondjuk egy 120 kilós, 190 centis emberke. Míg így elmélkedtem, el is szundítottam, és csak arra ébredtem, hogy a pilóta közölte, hogy hamarosan leszállunk, csukjuk be a csomagtartókat és kössük be magunkat. Hamarosan éreztük, hogy süllyedünk, elköszöntek az utaskísérők és már éreztük is a reptér betonját a gép kerekei alatt.

Engem utolsóként vezettek ki a gépből, le egy vaslépcsőn. Kicsit fejbevágtott a meleg, de fel sem győztem ocsúdni, már egy kerekesszékekben találtam magamat. Ezzel betoltak egy hatalmas járműbe, ami kellemesen hűvös volt. Kb. 20 perces autózás után álltunk meg. Továbbgurítottak a fogyatékosoknak fenntartott tranzitváróba, ahol kellemes kanapén üldögélve tölthettem az időt.

Megpróbáltam értesíteni a lányomékat, hogy már Dubaiban vagyok, de sehogy sem sikerült életképes wifi-hálózathoz kapcsolódnom. Úgy tűnt, hogy minden rendben van, de mihelyt elkezdtem volna írni az üzenetet, rögtön megszakadt. Pedig az ottani reptéri alkalmazottak is próbáltak segíteni. Nem ment.

(folyt. köv.)

Kövessen bennünket a közösségi portálokon is:

IMPRESSZUM

A folyóirat neve: **Vakok Világa**

Kiadó: **Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége**

Kiadó székhelye: **1146 Budapest, Thököly út 105..**

Felelős kiadó: **dr. Nagy Sándor, MVGYOSZ elnöke**

Felelős szerkesztő: **Sztakó Krisztina**

Tervezőszerkesztő: **Sebesi Éva**

Kapcsolat: **e-mail: vakokvilaga@mvgyosz.hu • www.mvgyosz.hu**

Adományszámla: **16200106-11512718 Adószám: 19002464-2-42**

Telefon: **+36 (1) 384-8440**

Posta: **MVGYOSZ 1406 Budapest, Pf.: 44.**

Készült: **PrintPix Nyomda és Grafikai Stúdió**

Az újság előfizethető a kiadónál és az MVGYOSZ tagegyesületeinél.

ISSN 0209-6765

Előfizetési díj 1 évre (12 lapszám): **4620 Ft.**

VAKCINAINFÓ

Regisztráljon a koronavírus elleni oltásra:

vakcinainfo.gov.hu

Az oltás önkéntes és ingyenes. Amennyiben szeretné beoltatni magát, regisztráljon most, és értesüljön elsőként a vakcinával kapcsolatos információkról és teendőkről!

MINDEN ÉLET SZÁMÍT
